Somogyapáti Általános Iskola

Pedagógiai Program

2026.

Tartalomjegyzék

I. Bevezető 4
II. Nevelési program 5
2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai 5
Kompetencia alapú oktatás 7
Komplex Alapprogram 8
Intézményfejlesztés 9
2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok 9
2.3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok 11
2.4. Környezeti nevelés – a fenntarthatóságra neveléssel kapcsolatos feladatok, tevékenységek 17
2.5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok 19
2.6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai 21
2.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje 23
2.7.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység 23
2.7.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program 23
2.7.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység 24
2.7.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység 24
2.8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje 27
2.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái 27
2.10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai 29

2.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv 31
III. Az intézmény helyi tanterve 33
3.1. Választott kerettanterv 33
3.2. Választott kerettanterv egyes évfolyamain tanított tantárgyak a kötelező és választható tanórai foglalkozások azok óraszámai, az előírt tananyagok és a kötelezően ill. szabadon megválasztott tanórai foglalkozások megnevezése, óraszáma 34
3.3. A NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai 39
3.4. Oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei 40
3.5. Mindennapos testnevelés testmozgás megvalósításának módjai 41
3.6. Választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógus választás szabályai 41
3.7. Napközi otthon, tanulószoba 42
3.8. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív fejlesztő formái, a magatartás és szorgalom minősítés elvei 43
3.9. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek 50
3.10. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek 50
IV. Legitimációs záradék 52

I. Bevezető

1. Intézmény bemutatása

Intézmény neve: Somogyapáti Általános Iskola

Székhelye: 7922 Somogyapáti, Fő u. 89.

OM azonosító: 203617

A Somogyapáti Általános Iskola Baranya megyében, a szigetvári kistérségben, Szigetvártól 7 km-re található. A térség aprófalvas településszerkezetéből adódik, hogy központi helyen, Somogyapátiban van az iskola és óvoda. Az iskola beiskolázási körzete öt településre terjed ki, Somogyapáti, Basal, Patapoklosi, Somogyhatvan, Somogyviszló. Körzeten kívüli tanulók is járnak az intézménybe Somogyhárságyról, Szigetvárról.

Az iskolában 1-8. évfolyamon oktatjuk, neveljük tanulóinkat. A diákok többsége bejáró. A családok szerény anyagi helyzete, a munkalehetőség hiánya, az alacsony iskolázottság miatt, magas a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma.
Oktató-nevelő munkánk során a tanulók személyiségfejlesztése érdekében a következő célokat, elveket fogalmaztuk meg:

- Célunk, hogy a gyermekek és tanulók megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek a továbbhaladásukhoz szükségesek.
- Tevékenységünk középpontjában a gyermekek, tanulók képességeinek, tudásának, személyiségének sokoldalú fejlesztése áll.
- Tanulóinknak biztosítjuk az esélyegyenlőséget, segítve a lemaradókat és a tehetségeseket egyaránt.
- Kiemelt figyelmet fordítunk a halmozottan hátrányos és sajátos nevelési igényű tanulóink fejlesztésére, hátrányaik csökkentésére.

Tanulóinkat jól felszerelt szaktantermek – könyvtár, informatika, nyelvi labor – várják.
Minden osztályban van interaktív tábla, projektor, internet elérhetőség. (www.amksomogyapati.hu)

2. Küldetésnyilatkozat

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munkánk során különösen figyelünk a gyermekek egyéni adottságaira és különböző igényeire. Odafigyelő iskolának gondoljuk magunkat, ahol jól érzik magukat gyermekeink, ahol a tanulmányi munka mellett jut idő a játékra, az egyéni értékek, egyéni utak keresésére, megtalálására, a közösségformálásra.
Törekszünk arra, hogy olyan gyermekeket neveljünk, akik érdeklődők, nyitottak, mások elfogadására is képesek, együttműködők. Tanítványainkat arra kívánjuk felkészíteni, hogy a későbbiekben munkavállalóként, a társadalom aktív tagjai legyenek, színvonalas és értékes munkát tudjanak végezni.

Küldetésünk, pedagógiai hitvallásunk lényege, hogy a gyermekeket segítsük

- az egyéni képességük és tehetségük kibontakoztatásában,
- a személyiségfejlődésük útjainak megtalálásában,
- az alapképességek, kulcskompetenciák magas szintű elsajátításában,
- az egyenlő esélyek biztosításával a hátrányaik leküzdésében,
- hogy kialakuljon bennük a tanulás, a továbbtanulás igénye, hogy sikeres munkavállalókká válhassanak.

Arra törekszünk, hogy iskolánk egyéni arculattal rendelkező, a pedagógiai munkánkat, nevelési törekvéseinket is elismert, sikeres iskolává váljon. Tevékenységünket pedagógiai hitvallásunknak, a társadalmi és partneri igényeknek megfelelően, szeretetteljes légkörben végezzük.

II. Nevelési program

2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Pedagógiai alapelveink, értékeink:

- Olyan feltételeket, olyan légkört igyekszünk teremteni, hogy a gyermekek biztonságban és jól érezzék magukat intézményünkben.
- Kiemelt feladatunknak tekintjük a tanulókra való személyes odafigyelést, az egyéni képességeik kibontakoztatását, a megfelelő haladási ütem biztosítását.
- Pedagógiai eszközeinkkel segítjük tanulóinkat a szociokulturális, tanulási, szocializációs hátrányaik leküzdésében, a kiemelkedő képességű tanulóknak lehetőséget biztosítunk tehetségük kibontakoztatására.
- Az esélyegyenlőség megteremtésére törekszünk, s a hátrányok kompenzálásával esélyt nyújtunk a képességek szerinti továbbhaladásra.
- Fontosnak tartjuk a kommunikációs képességek és viselkedéskultúra, világ dolgaiban való eligazodás képességének fejlesztését, az idegen nyelv ismeretet, az „információs társadalom" kihívásaival való lépéstartást, a digitális kompetenciák fejlesztését.
- Elvárásainkat a humanizmus, a személyiség, a tanulók mindenekfelett álló érdekének védelme hatja át, a méltányosság, a következetesség és a fokozatosság elvének érvényesülésével.
- A nevelési-oktatási folyamatokban következetes „emberléptékű” követelményeket támasztunk, személyre szóló fejlesztő értékelést, a folyamatos pozitív megerősítés gyakorlatát követjük.
- Egészségnevelési, környezeti nevelési tevékenységünkben az ismeretek, értékek közvetítésével, a jártasságok kialakításával az egyes tanulók, illetve a közösségek egészségvédelmét kívánjuk megteremteni (tiszta környezet, étkezéskultúra, mozgáskultúra, testi, lelki egészség harmóniája).
- Reális önismeret kialakításával segítjük a megfelelő továbbtanulási irány kiválasztását.
- Tiszteletben tartjuk egymás világnézeti, vallási, etnikai hovatartozását, elkerüljük a szélsőséges megnyilvánulásokat.
- Törekszünk a szülőkkel való partnerkapcsolat megerősítésére, ápolására, új együttműködési formák kialakítására.

Nevelő-oktató munkánk céljai, feladatai:

A pedagógiai program tartalmazza a hagyományos, értékközvetítő nevelési-oktatási koncepciót, amelyben fontos szerepet játszik a képességfejlesztés.
Helyi tanterve alapján teljesíti a kerettanterv és a „kompetencia alapú oktatás” által meghatározott ismeretanyag megtanítását, megteremti a továbbhaladás feltételeit.

Általános célkitűzések:

- A mindenki számára hozzáférhető, esélyegyenlőséget biztosító, a képzés tartalmában az ismeretek, elemi készségek, képességek és kompetenciák fejlesztésére alapozó, gyermekközpontú minőségi szolgáltatás nyújtása.
- A fenntartható fejlődés pedagógiájának beillesztése tevékenységrendszerünkbe a természettel és a társadalmi élet értékeivel összhangban lévő, a kulturális sokszínűséget fontosnak tartó, egészséges és eredményes emberi élet megvalósítása érdekében.
- Kiemelt célunk a sikeres munkaerőpiaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése.
- A kompetencia alapú oktatás módszertanának és eszközeinek széleskörű elterjesztése.
- Minden gyermek számára - szükség esetén a szociokulturális hátrányok lehetőség szerinti kompenzálásával, az esélyegyenlőség érdekében az IPR alkalmazásával - a képességeinek, érdeklődésének, illetve távolabbi céljainak megfelelő tevékenységi formák biztosítása.
- Az intézményi funkcióból adódó lehetőségek kihasználása, gazdag, sokszínű programajánlat biztosítása, a közösségi élet erősítése.

A nevelőtestület által közvetítendő legfontosabb értékek, célok, feladatok:

Célunk, hogy az intézményből a Nemzeti alaptanterv alapján alapvető fontosságú ismeretekkel bíró fiatalok kerüljenek ki, akik megfelelő képességek és készségek birtokában vannak, akik nyitottak az emberi értékek megbecsülésére, akik elsajátították az emberi, társadalmi együttéléshez nélkülözhetetlen szokásokat, magatartásformákat.

Célunk a kulcskompetenciák kialakítása, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, az egész életen át tartó tanulás lehetőségének megalapozása. Az anyanyelv helyes használata szóban és írásban, a kommunikációs képességek fejlesztése.

Fontos feladatunk a tehetség kibontakozásának a segítése, a differenciálással történő fejlesztés, és a hátránykompenzálás az iskolai élet minden területén. Biztosítjuk az esélyegyenlőséget a különleges bánásmódot igénylő tanulók számára is.

Célunk a nemzeti és iskolai hagyományokat tisztelő és ápoló diákok nevelése. Ismerjék meg szűkebb és tágabb környezetüket, amely a szülőföldhöz való kötődés alapja.

Célunk, hogy tanulóink megismerjék az egészséges életmód legfontosabb szabályait, tisztában legyenek az egészséges táplálkozás, a rendszeres mozgás egészséget befolyásoló hatásával, a testi-lelki higiéné fontosságával. Óvják és védjék környezetüket, a környezet tisztaságát, épségét, szeressék és védjék a természetet (ökológiai gondolkodásmód, személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás).

Az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztése, az IKT eszközök alkalmazásának folyamatos elterjesztése (digitális tananyagok használata és készítése, projektmunkák). Az önálló tanulás, ismeretszerzés különböző módozatainak megismerése, alkalmazása, az Internet etikus használatára nevelés.

Minden tanuló szeressen iskolába járni, ahol biztosított számára a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör. Tanulóink legyenek motiváltak a tanulásra.

Helyi sajátosságainkból adódó céljaink, feladataink:

- a szociális, neveltségi és műveltségi hátrányok leküzdése,
- roma/cigány nemzetiségi oktatás,
- több figyelem a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarokkal küzdő, sajátos nevelési igényű, hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek felé

- életkornak megfelelő, változatos oktatásszervezés és munkaformák: differenciálás, készségfejlesztés, felzárkóztatás, tevékenységközpontú pedagógiai gyakorlat, felzárkóztatás, tehetséggondozás a tanórákon és tanórán kívül
- az intézmény hagyományainak ápolása
- az egészséges életmódra nevelésen belül az életkori sajátosságoknak megfelelő megelőző munka (felvilágosítás)

Nevelő-oktató munka eszközei és eljárásai:

A nevelési-oktatási feladatok aktuális eljárásrendjét minden tanév elején a munkatervben határozzuk meg. A NAT2020 szabályozásának megfelelően a kulcskompetenciák fejlesztése.

A tanítási órákon az életkori sajátosságoknak megfelelő, gyermekközpontú tevékenységszervezés, differenciált tevékenységi formák szervezése, korszerű taneszközök, hatékony, változatos tanítási módszerek alkalmazása, a tanulás tanítása, sikeres új pedagógiai eljárások, módszerek kipróbálása, elterjesztése, a tanulói tevékenykedtetés előtérbe helyezése.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és a különleges bánásmódot igénylő tanulók esélyegyenlőségének biztosítása, a gyerekek integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása, szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.

Következetes, fokozatosan nehezedő követelménytámasztás, és a tanulói teljesítmények változatos formájú, személyre szóló folyamatos ellenőrzése, értékelése.

Fejlesztő, felzárkóztató foglalkozások szervezése különösen a különleges bánásmódot igénylő gyermekek számára, a szakértői vélemény alapján szükséges órakeret biztosítása. Tehetségazonosítás, tehetséges tanulók felkészítése a tanulmányi- és sportversenyekre.

Iskolai szintű rendezvények, ünnepélyek, megemlékezések, projektnapok, témahetek szervezése, változatos programkínálat biztosítása, valamint a szabadidő hasznos eltöltésének változatos módon történő segítése, szakkörök indítása különböző témákban.

A diákönkormányzat hatékony működtetése, személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Kompetencia alapú oktatás

Kompetencia alapú oktatáson a képességek, készségek fejlesztését, az alkalmazásképes tudást középpontba helyező oktatást értjük.
A kompetencia alapú oktatás bevezetésével a hosszú távú célunk, hogy tanulóink rendelkezzenek az egész életen át tartó tanulás képességével, olyan változásra képes felnőttekké váljanak, akik alkalmazkodni tudnak a változó munkakövetelményekhez.

Pedagógusaink módszertani kultúrája megújult és felkészültek a hatékony, kompetencia alapú oktatásra, így tanulóink számára biztosítani tudjuk a továbbhaladáshoz szükséges kulcskompetenciák megszerzésének lehetőségét.

1. Intézményünkben alkalmazott módszerek és tanulásszervezési eljárások:
   - differenciált képességfejlesztés, differenciált tanulásszervezés
   - kooperatív tanulási módok (páros és csoport munka)
   - IKT eszközök alkalmazása
   - integrált oktatás
   - egyéni haladási ütem biztosítása
   - projektoktatás
   - témahét szervezése
   - drámapedagógiai módszer

2. Projekthetek: Három hetet meghaladó projekt - az 1-4. évfolyamokon a „Karácsonyváró”-ban az adventi időszak jeles napjait ismerhetik meg tanulóink. A magyar nyelv és irodalom, vizuális kultúra, ének-zene, technika és tervezés tantárgyakban és a délutáni foglalkozások (napközi) alatt dolgozzuk fel a témát.
Célunk az, hogy tanulóink az adventi időszakra eső néphagyományokat, jeles napokat megismerjék. Készüljenek a szeretet ünnepére, ami a családok életében talán az egyik leginkább megmaradt vallási, ill. családi ünnep.

Feladatok:
Magyar nyelv és irodalom órákon a jeles napokhoz kapcsolódó néphagyományokat ismerjük meg. Vizuális kultúra és technika és tervezés órákon adventi koszorút, adventi naptárt, ajándékokat, karácsonyi dekorációt, Luca-napi búzavetést, mézeskalácsot készítenek. Ének-zene órákon megtanulják a karácsonyi énekeket, megismerik a betlehemezés hagyományát.

Elvárt eredmények:
Reményeink szerint több év során elsajátítják, magukévá teszik ezeket a hagyományokat. Tanulóink megszeretik ezt az ünnepkört. Örülnek a szép, igényes környezetnek, ajándékozásnak.

Komplex Alapprogram

Az EFOP-4.1.2-17 azonosítószámú „Iskola 2020” Köznevelési intézmények infrastrukturális fejlesztése a hátránykompenzáció elősegítése és a minőségi oktatás megteremtése érdekében” című projekt megvalósulásának szakmai vállalása a Komplex Alapprogram alkalmazása.
Intézményünkben a Komplex Alapprogram a 2020/21-es tanévtől kerül bevezetésre, 1-8. évfolyamon.

A Komplex Alapprogram intézményi bevezetése

1. Ráhangolódás
   A tanítási nap az 1-4. évfolyamon ráhangolódással kezdődik (az első óra 5-10 percében beszélgetőkör), a tanulói csoport számára aktuális témával, kérdéssel foglalkozik.
2. DFHT tanítási-tanulási stratégia bevezetése
   A délelőtti kötelező és szabadon tervezhető órák keretében a DFHT tanítási-tanulási stratégia alkalmazása a tanítási órák 10%-ában (differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka).
3. A „Te órád” – a délutáni időszakban az érdeklődéshez és egyéni igényekhez igazított, ún. „Te órád” foglalkozás heti 1 órában, amely lehet beszélgető óra, játék, egyéni differenciálás, felzárkóztatás, tehetséggondozás-szakkör
4. Alprogrami foglalkozások heti egy-egy órában kerülnek bevezetésre (ÉA, TA, DA, LA, MA)
5. Komplex órák - A tanórák 10%-ában a Komplex órák keretében alprogrami tartalmak feldolgozása történik. A „Komplex órák” tekintetében a tantárgyi tartalmakban az alprogrami kapcsolódások jelennek meg, amelyet megerősít a DFHT tanítási-tanulási stratégia. Ezen órák esetében a cél a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése.

A pedagógusok a Komplex Alapprogramhoz kapcsolódó szakmai dokumentumokat a https://www.komplexalapprogram.hu/ oldalon (TUDÁSTÁR) található anyagokat kipróbálják.

Intézményfejlesztés

A tankerületi központ a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról rendelkező 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 21. §, illetve 55. § alapján, a Köznevelési Információs Rendszerből (továbbiakban: KIR) származó adatok elemzésével 2020-ban elkészítette az esélyegyenlőségi intézkedési tervét (*Tankerületi Központ Esélyegyenlőségi Intézkedési Terve*, továbbiakban: TEIT).

Intézményünk a TEIT alapján a kedvezőtlen továbbtanulási, lemorzsolódási, hiányzási mutatókkal vagy kedvezőtlen kompetenciamérési eredményekkel érintett tagintézmény, ezért a POK-kal együttműködve *Intézményfejlesztési és intézkedési terv*et készítettünk, amely bevezetése, megvalósítása az ütemezésnek megfelelően folyamatosan történik.

A 2025-2027-es időszakra tovább folytatjuk a megkezdett munkát, az általunk kidolgozott „Szeretek iskolába járni" programot valósítjuk meg.

2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A NAT2020-ban képviselt értékek, az egységes, alapvető követelmények és az ezekre épülő differenciálás egyaránt azt a célt szolgálják, hogy a tanulók adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

A gyermek, tanuló személyiségfejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka egyrészt a nevelők és a gyermekek, tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a gyermeki, tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül. Nevelési céljainkat a gyermek szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek figyelembevételével, a gyermek egyéni adottságaiból kiindulva lehetséges megvalósítani. A gyermek személyiségét komplex tevékenységek által fejleszthetjük a leghatékonyabban.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok nevelő-oktató munkánk szerves részét képezik. A sikeres személyiségfejlesztés alapja a tanuló, a nevelő és a szülő kölcsönös együttműködése.

Személyiségfejlesztéshez kapcsolódó céljaink:

- Támogatjuk az egyéni képességek kibontakoztatását, segítjük a gyerekeket a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában. Elősegítjük a kiemelkedő képességek optimális fejlesztését, törődünk azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyerekek szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű éréséből, fejlődéséből származhatnak.
- Tevékenységrendszerünk elemei segítik a tanulóink testi, értelmi, érzelmi, akarati és jellembeli tulajdonságainak harmonikus fejlődését.
- Minden gyereknek annyi időt és olyan módszereket biztosítunk az alapkövetelmények elsajátítására, amennyire és amilyenre egyéni képességeitől, fejlődési ütemétől függően szüksége van.
- Iskolánk adjon teret sokoldalú iskolai életnek, az egyéni és csoportos tanulásnak, játéknak, munkának, fejlessze a tanulók együttműködését, egymás segítését.
- Fejlesszük tanítványaink személyes képességeit önkiszolgálás, önellátás, önkifejezés, önálló tanulás területén.
- A demokratikus nevelési elvek alkalmazása.
- A tanulóink emberi méltóságának a tiszteletben tartása, velük szemben a tapintat, bizalom, megértés, türelem és az igazságosság elvének az alkalmazása.

- Az empátia képesség kialakításával növelni a diákjainkban a másság, az egyéni sajátosságok elfogadását, a segítőkészség és a tolerancia kialakulását.
- A tanulás tanítása iskolánk alapfeladata. A tantárgyak sokfélesége is igényli, hogy igen változatos módszereket, szinte egyénre szabott tanulási technikákat, eljárásokat kell a tanulókkal megismertetni, a fokozatosság elvének szem előtt tartásával.
- A negatív személyiségjegyek kialakulásának megelőzése, korrigálása.

Személyiségfejlesztéshez kapcsolódó feladataink:

- A tanulási motiváció kialakítása, fejlesztése. Az érdeklődés, a megismerési vágy fenntartása.
- Az oktatásszervezési eljárások alkalmazásával a személyiség komplex fejlesztése.
- A tanulók ön- és társértékelési kompetenciájának kialakítása, fejlesztése.
- A szociális készségek fejlesztése, a tanulói együttműködés különböző formáinak alkalmazása - páros és csoportmunka, projektmunka, otthoni egyéni feladatok vállalása.
- A felelősségvállalás megalapozása az együttműködésre épülő kooperatív csoportmunkában.
- A gyermekek sokoldalú megismerése, a személyiség fejleszthető képességeinek minél előbbi felismerése, sokoldalú fejlesztése.
- Sajátos, sokszínű szakmai lehetőségeinkkel a differenciált képességfejlesztés, a műveltségi hátrányok csökkentése, tehetségfejlesztés, alkotóképesség fejlesztése.
- A helyes tanulási szokások kialakítása, a tanulás tanítása, az élethosszig tartó tanulás képességének megalapozása, a reális továbbtanulás előkészítése.
- A gyermekek, tanulók erkölcsi, érzelmi, gyakorlati képességeinek fejlesztése.
- Kommunikációs kultúrára nevelés, digitális kompetencia alkalmazása.
- A természettudományos kompetenciák fejlesztése környezeti nevelési programok, környezetvédelmi projektek, témahetek megvalósításán keresztül.
- A testi és lelki egészségre vonatkozó kulcskompetenciák fejlesztése egészségnevelési programunk, egészségnapok, egészséghetek segítségével.
- A művészeti nevelés keretein belül a művészetek iránti elkötelezettség erősítése, az esztétikai, művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetenciák fejlesztése.
- A haza, szülőhely múltjának és jelenének megismerésén, a nemzeti hagyományok ápolásán, megbecsülésén keresztül a hazaszeretet érzésének fejlesztése.
- Egyértelmű elvárások, követelmények megfogalmazása, rendszeres, sikeresen teljesíthető feladatok, következetes ellenőrzés, útmutató, fejlesztő értékelés.
- Újszerű tanulásszervezési eljárások alkalmazásával a személyiség komplex fejlesztése.

A nevelés keretében folyamatosan törekszünk a gyerekek szociálisan értékes, tehát közösségfejlesztő, valamint önfejlesztő magatartás és tevékenységformáinak ösztönzésére, megerősítésére, ezzel párhuzamosan pedig a bomlasztó, romboló megnyilvánulásaik leépítésére.
Ennek eredménye az egyén építő magatartásának és tevékenységrepertoárjának megszilárdulása.

Személyiségfejlesztést szolgáló tanórán kívüli tevékenységformák:

- Tehetséggondozó, felzárkóztató és képességfejlesztő foglalkozások:
  Célunk: Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatása, a tehetséges tanulók gondozása, valamint a lassabban haladók felzárkóztatása, továbbhaladásuk segítése.

- A tehetséggondozást különböző szakkörök indításával, a 8. osztályosok részére középiskolára felkészítő foglalkozások szervezésével, valamint a tanulmányi és sportversenyekre való felkészítéssel valósítjuk meg.
- A felzárkóztató foglalkozásokon egyéni tantárgyi fejlesztést, tananyagpótlást, gyakoroltatást végzünk.
- A foglalkozások típusait minden tanév elején határozzuk meg az igények szerint. Az időkeretet a vonatkozó jogszabályok szerint határozzuk meg.

- Egész napos foglalkozások alsó és felső tagozatosok számára. A tanórák után minden tanuló számára biztosítjuk a napközis foglalkozásokat.

- Az iskolai könyvtár a tanulók egyéni tanulását, önképzését segíti. A nyitvatartási idő alatt lehetőség van kölcsönzésre, kutatómunkára, versenyekre való felkészülésre, stb.

2.3. A teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden tanuló részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- A tanulók korszerű ismeretekkel, az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése, évédelme érdekében.
- Tanulóinknak bemutatjuk és alkalmaztatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat és az egészségbarát viselkedésformákat.
- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten tanórai és tanórán kívüli foglalkozások keretében foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel, a táplálkozás, az alkohol- és kábítószer-fogyasztás, a dohányzás, a családi és kortárskapcsolatok, a környezet védelme, az aktív életmód, a sport, a személyes higiénia, a szexuális fejlődés területén.
- Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve valamennyi tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak feladata.
- Az iskolában folyó egészségnevelés kiterjed a testi (szomatikus), a lelki (pszichés) és a szociális egészség védelmére, a társas, társadalmi kapcsolatok harmóniájának alakítására.

Egészségnevelési program

A rendszeres egészségügyi felügyelet és ellátás rendje:
- Meghatározott időpontban az iskolaorvos és a védőnő áll a tanulók rendelkezésére, illetve a különféle rendeletek által szabályozott életkorban és időpontban a tanulók szűrővizsgálaton vesznek részt, illetve védőoltást kapnak az iskolaorvos rendelőjében.

Az egészségnevelési program célja

A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit

- az életkorral járó biológiai-pszichohigiénés tennivalókat;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztésének módjait;
- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram a

fittség megőrzése szempontjából;
- az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőit (alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás, drogfogyasztás);
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében;
- a társas kapcsolatok egészségi-etikai kérdéseit.

Az egészségnevelés színterei iskolánkban:

Tanórai foglalkozások
- minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez, egészségneveléshez
- a helyi tanterv tervezése során erre külön figyelmet fordítottunk

Osztályfőnöki óra
- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az értékek ismerete
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben
- a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- tanulói környezet alakítása
- szenvedélybetegségekkel, káros szenvedélyekkel való foglalkozás
- szexuális felvilágosító-nevelés, családtervezés alapjai, AIDS- prevenció
- személyes biztonság
- stressz és feszültségoldó gyakorlatok, konfliktuskezelés
- védőnő által tartott foglalkozások (osztályfőnökkel egyeztetett témában)

Technika óra
- környezeti ártalmak
- egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése
- egészséges táplálkozás
- természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége
- személyes biztonság – közlekedés

Természettudomány, biológia óra
- önmagunk és egészségi állapotunk
- elsősegélynyújtás
- a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat
- barátság, szexualitás
- szenvedélybetegségek (alkohol, drog, dohányzás)
- testi higiénia
- családalapítás
- dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer-használat megelőzése
- stressz- és feszültségoldó gyakorlatok
- relaxációs gyakorlatok

Tájékoztató fórumok
- szülői értekezlet – iskolai szintű, illetve osztályszintű

- szakmai tanácskozások, tréningek
- kapcsolódás más szervezetek, intézmények programjaihoz

Az egészségnevelés egyéb színterei, formái:
Az iskolai étkeztetésben biztosítjuk a korszerű táplálkozás elvárásainak való megfelelést. A személyi higiénia iskolai szokásait megalapozzuk, következetesen gyakoroltatjuk.
Szervezzük az ifjúsági vöröskeresztes tevékenységet, részt veszünk az elsősegélynyújtási, katasztrófa elhárítási vetélkedőkön. Tanulóink közreműködnek az iskolai tisztasági ellenőrzésekben, elsősegélynyújtásban.
Tanévenként egészségnapot szervezünk. A projektnapon a tanulók a korosztályuknak megfelelő szinten végezhetnek érdekes tevékenységeket, a témához kapcsolódó előadásokon, interaktív foglalkozásokon vehetnek részt. A feladatok, tevékenységek meghatározása tanévenként, a munkatervben kerül megfogalmazásra.

Komplex intézményi mozgásprogram
Az intézményi mozgásprogramot intézményünkben az alábbi keretek között és tevékenységformákban valósítjuk meg:

1. Egészséges életmód:
   - sportnap, sportfesztivál, futóverseny szervezése
   - részvétel a különféle helyi szervezésű és más sportprogramokon

2. A mozgásos tevékenységek megjelenése az óratervi órákban:
   - drámapedagógiai módszerek alkalmazása a tanórákon
   - testnevelés tantárgy keretein belül úszásoktatás szervezése

3. A szabadidős foglalkozások mozgásformái:
   - körjátékok, sor-, váltóversenyek, fogójátékok, labdajátékok, szabad játék az udvaron (labda, ugrókötél, stb.),
   - séta a faluban, foglalkozás a faluban lévő játszótéren stb.

4. Egyéb foglalkozások:
   - A mozogni vágyó tanulóink különböző foglalkozások közül választhatnak, pl. tömegsport, labdarúgás szakkör, társastánc stb.

5. Kiemelt mozgásos tevékenységeink:
   - őszi időszak: kocogás, tartós futás, labdajátékok (labdarúgás)
   - téli időszak: asztalitenisz, csocsó, szervezett téli foglalkozások az udvaron (váltóversenyek, célbadobó verseny, hógolyózás, havas játékok)
   - tavaszi időszak: mezei futás, labdajátékok (kosárlabda), tollaslabdázás

6. A tanulmányi kirándulások:
   - túrák szervezése évente több alkalommal,
   - tanulmányi kirándulások szervezése

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.
Felelős: igazgató, testnevelő tanár

Testi nevelés
A szomatikus nevelés feladatai között a személyi tisztaság, a környezeti tisztaság megteremtését, a higiénés magatartásra való szoktatást, a szervezet betegségekkel szembeni

ellenálló képességének fokozását, az egészséges táplálkozásra, ruházkodásra történő nevelést tartjuk elsődlegesnek. A testi képességek: erőnlét, állóképesség, ügyesség, gyorsaság fejlesztése.

Higiénés nevelés
Célja az egyén és a közösség egészségének védelme, a külső környezetből származó ártalmak megelőzése, elhárítása.

Személyi higiénére nevelés
Folyamatosan példát mutatunk, és felhívjuk a figyelmet ezen szabályok betartására (bőr-, köröm-, fog-, orr–, fül-, szemápolás, megfelelő ruházkodás, a helyes táplálkozás, a kulturált étkezés elsajátítása).

Környezeti higiéniára nevelés
A gyerekekkel közösen végezzük az osztályterem tisztaságának megóvását, szépítését, virágosítását, a termek szellőztetését, az udvar tisztán tartását, gondozását.

A betegségek megelőzésére nevelés
A fertőzőbetegségek megelőzésére nevelés magában foglalja a közvetlen érintkezés útján, cseppfertőzéssel, továbbá az élelmiszerekkel terjedő fertőzések megelőzésére nevelést.
Felhívjuk a figyelmet, megtanítjuk a zsebkendő helyes használatát a köhögés, tüsszentés alkalmával, hangsúlyozzuk a kézmosás szükségességét az étkezések előtt, után, az óraközi szünetek után, WC használatot megelőzően és azt követően. Kiemelt figyelmet fordítunk az élősködők (rüh, fejtetű) felismerésére és kiküszöbölésére. Ebben segítséget kérünk a védőnői hálózattól.
Az egyszerűbb rendellenességek megelőzése magában foglalja a beszédhibák megelőzését, felfedezését, korrekcióját, mely logopédus segítségével történik. Gondot fordítunk a tartási (ülési) rendellenességek felfedezésére, korrekciójára, a helyes testtartás kialakítására.

IKT eszközök etikus használatára nevelés:
Fontosnak tartjuk a digitális világ, a közösségi média, a túlzott digitális eszközhasználat által okozott egészségkárosító hatások figyelembevételét. A gyermekek befolyásolhatók, rávehetők saját maguk vagy társaik mentális/fizikai bántalmazására (pl. próbatétel, csoportnak való megfelelés stb). Olyan tudatos és felelősségteljes közösségi médiahasználóvá kell váljon, aki pozitív értékrendet képvisel, kommunikációját empátia és emberség jellemzi, és mindezzel saját maga, valamint mások védelmét is szolgálja. Tudatosítani kell a gyermekben az egészségesebb eszközhasználati időt.

Mindennapos testedzés biztosítása
Célunk a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hogy a tanulóknak lételemévé váljon a mozgás.
Iskolánkban minden évfolyamon 5 testnevelés óra van. A testnevelés tantárgy helyi tantervébe beépítettük az úszásoktatást.
Iskolai sportkört működtetünk, amely éves munkaterv szerint tevékenykedik. Munkatervük az iskolai munkaterv része.

Balesetmegelőzésre nevelés
A felgyorsult technikai fejlődés, a civilizáció számtalan olyan újabb eredményt is hozott, amely jelentősége mellett balesetveszélyt, életveszélyt is rejt magában. A pedagógusok minden alkalommal felkészítik a gyerekeket a baleseti helyzetek felismerésére az iskolai feltételek

között, és a biztonságos eszközhasználat gyakorlására (kés, olló, villa, kísérleti eszközök, okostelefon, tablet, PC-k). Az otthoni baleseti források felismertetése, megelőzésük gyakorlása az iskolában is megvalósul. Az utcai közlekedés szabályainak elsajátítása környezetismeret, technika és tervezés, testnevelés órákon realizálódik.
Egyre több elektronikus eszközt használ a gyermek - az iskolában (tanórákon, tanórán kívüli foglalkozásokon stb.), otthonában, ill. közterületeken egyaránt -, amelynek helyes üzemben tartására, töltésére és tárolására kell nevelni, kiemelt figyelmet fordítva a rendezett környezet megteremtésére és a balesetforrások elkerülésére.

Pszichohigiénés (lelki egészségre) nevelés
Az egészséges életvezetés.
Az egészséges életmód része a kiegyensúlyozott társas kapcsolatok kialakítása, a támogató családi és iskolai környezet megteremtése, valamint a gyermekek közötti pozitív légkör elősegítése. Erre környezetismeret, magyar nyelv és irodalom, etika/hit- és erkölcstan órán nyílik lehetőség.
A deviáns viselkedés (durvaság, agresszivitás, veszélyhelyzet és baleseti helyzet teremtése) megelőzésére a tanítói példamutatás szolgál. Osztályfőnöki órák témájában a megfelelő mentálhigiénés nevelés előtérbe helyezése.
Informatika órán is fontos szerepet kap:

- A számítógép- és az internethasználat egészségkárosító hatásai.
- Játék és egyéb digitális függőségek megjelenése, hatásai a mindennapi életre.
- Közösségi média veszélyei.

A családi életre nevelés az egészséges életvezetés egyik kiemelt feladata napjainkban. Az anyai és apai szerepkör megértése, megbecsülése minden tanórán megvalósul a képzőművészeti, irodalmi és zenei tananyagokon keresztül.

Stresszelhárítás
A stressz okainak kiküszöbölése azoknak az élethelyzeteknek az elkerülését tartalmazza, amelyek stresszhatásuk következtében erősen megterhelik az idegrendszert. Ilyen a füstös, áporodott levegőjű helyiségben való tartózkodás, a folyamatos zajhatás, erős fény, sok ülés, fokozott mozgáskorlátozás. A pedagógus feladata ezek megszüntetése, illetve kiküszöbölése, fokozott figyelme.
A stresszelhárítás bevált módszere a tanórán kívüli tevékenység: évente 2 – 3 alkalommal gyalogtúra vagy kerékpártúra a közeli természeti környezetbe, játékos vetélkedők, akadályversenyek rendezése, egészségügyi séták alkalomszerűen, a napközis foglalkozások keretében, környezetismeret tantárgyhoz kapcsolódó témakörök feldolgozása tanulmányi sétákon (pl. gyümölcsöskert, baromfiudvar, erdő, mező, vízpart élővilágának megtekintése), vízhez szoktatás, úszás, mozgásos szabad játékok.

Érzelmi nevelés
A gyermek személyiségében az érzelmek jelentős szerepet töltenek be, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül az iskolában is. Nevelési szempontból feladatunkhoz tartozik a pedagógusok, más felnőtt dolgozók és a gyermekek közötti pozitív érzelmi kapcsolat erősítése, a félelmek, szorongások feloldása, a kudarc elkerülése. Iskolánkban családias légkörben folyik az oktatás, állandó a pozitív érzelmi kötődés a gyerekek és felnőttek között. Van olyan tanuló, aki hátrányos családi környezetből származik, sok gyermek szülői elhanyagolással küzd, így nekünk pedagógusoknak kell pótolni a szeretetet.

Szociohigiénés (harmonikus társkapcsolatokra történő) nevelés
Kedvező társas miliő működtetése. Kiemelt szerepet játszik a család társas támogató rendszere, a szülő – gyermek kapcsolat, anya – gyermek kapcsolat zavartalansága, a személyiség kibontakozási lehetőségének biztosítása, a személyiségben meglevő kreativitás kibontakozása. Ezeket a szerepeket is a már említett hátrányos, érzelmileg szegény környezetből származó tanulóink miatt az iskolának kell megtanítania, amely csak részben valósul meg, a család támogatása nélkül.

Kommunikációs nevelés
Az iskolánk feladatköre a gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése. Arra nevelünk, hogy a tanulók gondolataikat, elképzeléseiket, érzelmeiket őszintén közöljék társaikkal és a felnőttekkel. E feladatkörből kiemeljük azt a munkát, amely a beszédnyelv tisztaságának fenntartására, a gyermek meghallgatására, a tanulói kérdések érvényesülésére, és a válaszok igénylésére irányul. Ez a feladat a tanórákon, a tanórán kívüli tevékenységekben és a pedagógusok példamutató magatartásával, következetes neveléssel valósulhat meg. A kommunikációs zavarok feloldására, enyhítésére beszédfejlesztési gyakorlatokat, légzéstechnikai feladatokat végzünk a tanórákon, kiegészítve a szókincsbővítéssel, a kifejezőkészség fejlesztésével. Ezekre lehetőséget biztosítanak a magyar nyelv és irodalom, ének-zene, testnevelés órák. Akut esetekben gyermekpszichológus segítségét kérjük.

A szerepfeszültségek feloldása
A családi és iskolai szerepek ütközése gyakran a családi élet érzelmi kötelékének lazulásához vezethet. Megelőzésükre egyszerűbb feszültségoldó technikákat alkalmazunk: vita, kérdésfelvetés, szerepjáték, drámajáték, segítő beszélgetés, kikérdezés, meggyőzés, meghallgatás.
A szülőknek adandó nevelési tanácsadást, a család és az iskola közötti nevelési feszültség (kettős nevelés) feloldását a szülői értekezletek, családlátogatások alkalmával ejtjük meg.

A másság elfogadása, konfliktuskezelés, kulturált egymás mellett élés igényének kialakítása.
A tanulók legyenek nyitottak, megértők, befogadók a különböző kultúrák, vallások, szokások, etnikumok irányában. A roma tanulók vállalják identitásukat, ápolják hagyományaikat, nyelvüket, értékeik megőrzésében felelősséggel munkálkodjanak.
A másság elfogadása nyilvánuljon meg a beteg, sérült, fogyatékos emberek elfogadásában, az iránt tanúsított segítőkész magatartásukban, hiszen iskolánkban sajátos nevelési igényű, tanulási-, beilleszkedési-, magatartási zavarral küzdő tanulók is tanulnak.
A nyelvtanulás kapcsán is ismerjenek meg más népeket, országokat, gyakorolják a másság elfogadását.

A segítő kapcsolatok színterei és kapcsolódási pontok:

- Szülők (család). A szülő, a család a legfontosabb társ a tanulók érdekében végzett munkában. Ez a szülők körében sajnos nem minden esetben valósul meg. Mi, pedagógusok igyekszünk bevonni őket az iskolai egészségfejlesztő programba.
- Háziorvos, védőnő.
- Az egészségügyi szolgálat segítségének igénybevétele évi rendszerességgel történik (védőnő, iskolaorvos). Évente egy alkalommal szűrés (testmagasság, testsúly, mellkas körfogatának mérése, szemvizsgálat, fogászati szűrés, ortopédiai szűrés), rendszeres higiéniai szűrővizsgálatok.

- Gyermekjóléti szolgálatok, nevelési tanácsadók, családsegítők segítségét is igénybe vesszük a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekek esetében alkalomszerűen.

2.4. Környezeti nevelés – a fenntarthatóságra neveléssel kapcsolatos feladatok, tevékenységek

A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén. Öko szemléletű programjainkkal magasabb szintre emeljük iskolánk környezeti nevelési programját a fenntarthatóság érdekében. Ezáltal olyan pedagógiai folyamatot kívánunk követni, melynek során formálódik tanulóink környezettudatos magatartása és kialakul a környezetért felelős életvitele.

A környezeti nevelés alapelvei:

- Olyan környezettudatosan gondolkodó gyerekeket nevelünk, akik érzékenyek környezetük állapota iránt, életmódjukban a természet tisztelete, a környezet óvására, a környezeti károk megelőzésére való törekvés válik meghatározóvá. Feladatunk a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása. A cél: a gyerekek közötti kapcsolatok erősítése, az együttérzés, a beleélő és beleérző képesség, az empátia fejlesztése, az együttműködési készség fokozása, illetve olyan ökológiai szemléletmód alakítása, mely lehetővé teszi a „természetben mindenre szükség van; nincsenek káros és hasznos élőlények” elv elfogadását. Intézményünk valamennyi szereplője együtt munkálkodik az ember és természet alkotta környezeti értékek megóvásán. Célunk, hogy gyerekeink belső igényévé váljon szűkebb környezetükben az esztétikumra, harmóniára törekvés.

- A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére. Fel kell készíteni a gyermekeket arra, hogy megértsék a természet komplexitását, lássák, hogy az egyén, illetve a közösségek tevékenységeinek ezzel összhangban kell lenniük. Különös figyelmet kell fordítani a gyermekek természettudományos gondolkodásmódjának fejlesztésére. Alakuljon ki a környezet állapota iránti érzékenységük, legyenek képesek felismerni a környezet minőségi változásait, tudják elemi szinten értékelni azokat, ismerjék meg a Földet sújtó globális problémákat. Legfontosabb cél a saját közvetlen környezetük megismerése, tevőlegesen is bekapcsolódva értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Emellett lényeges szerep jut a lakóhelyen és környékén felmerülő környezeti problémák felkutatásának. Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket és programjainkkal a szülők és a környék lakóinak környezet-és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

A környezeti nevelés céljai

Általános célok

Az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt.

- a Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés
- a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése

Hosszú távú pedagógiai célok

- a szociális életviteli és környezeti kompetenciák fejlesztése (lásd. a helyi tantervben)
- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia kialakítása
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése
- helyzetfelismerés, ok–okozati összefüggések
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség
- globális összefüggések megértése
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása
- közösségfejlesztés, személyiségformálás

Konkrét célok és feladatok

- természeti – épített – szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése
- helyi értékek és problémák feltérképezése
- helyi célok megfogalmazása (pl. öreg fák megóvása, faültetés, madárvédelem, hulladék, energiatakarékosság, helyi védettség stb.)
- „Égigérő" tanterem – olyan kiállítótér, dioráma került kialakításra, amelyben több fokozottan védett és védett madár látható. A kitömött madarak tematikusan, életterüket megmutatva kerültek elhelyezésre. Célunk, hogy a tanterem anyagát a környező iskoláknak, óvodának is bemutathassuk.
- lakókörnyezet és a közeli természeti környezet adottságainak megismerése
- igényes környezeti kultúra kialakítása az iskola körül, az iskola belső terében, a tantermekben
- takarékos és figyelmes anyaghasználatra nevelés

A tanulás választható szervezési és tartalmi keretei

Tanórai keretek

- tantárgyakba beépítve
- tanulmányi kirándulás
- osztályfőnöki órákon környezet-és egészségvédelmi témák
- erdei iskola (amennyiben pályázati forrásból, intézményi költségvetésből, alapítványi támogatásból biztosítható)

2.5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő-oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.
A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata. A közösségek közötti együttműködés szorgalmazása is fontos feladatunk.

Feladataink:

- Olyan iskolai szintű rendezvények szervezése, amelyek hozzájárulnak, hogy tanulóink megismerjék egymást, egymás értékeit, lehetőségeit.
- Az önkormányzás képességének kialakítása: a tanulók nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé egy célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
- A diákönkormányzat programjai is hozzájárulnak az intézményi szintű közösség kialakulásához.
- Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- A tanuló ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- A közösségben találja meg az igazi helyét. Tanuljon meg engedelmeskedni, alkalmazkodni, ha vezetésre termett, ezt szolgálatnak tekintse.
- Tudjon és merjen a konfliktusokról beszélni - a felnőttekkel is -, tapasztalja meg, hogy ezek természetesek, s hogy van rájuk megoldás. Tanítsuk meg a konfliktusok kezelésére, megoldására.
- Tanítsuk meg, hogy társát tisztelje, szeresse. Segítsük, hogy tudjon bízni a társaiban, az emberekben.
- Tapasztalja meg, és tudatosítsa, hogy a közösségnek milyen nélkülözhetetlen szerepe van a személyisége formálódásában.
- Igazodjék el az emberi kapcsolatok, közösségek világában. Minél szűkebb egy közösség, annál nagyobb a felelősség, ugyanakkor maradjon nyitott a nagyobb közösségek irányában is.
- Fejlesszük a beteg, sérült, és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.
- A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

A közösségfejlesztést szolgáló tanórán kívüli tevékenységformák:
Hagyományos rendezvényeink

Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor:

- Aradi vértanúk napja (október 6.)
- Október 23. ünnepség az 1956-os forradalom évfordulójára
- Mikulás
- Karácsonyi ünnepély

- Farsangi karnevál
- Március 15. ünnepség, az 1848-as forradalom évfordulójára
- Költészet napi megemlékezés: ünnepi műsor és szavalóverseny
- Gyermeknap, Gyermeknapi alsós házi rajzverseny
- Somogyapáti Művészeti Bemutató Nap a kistérségi versenyeken szereplő tanulók (ének, vers, mese, Kapronczai Társastánc) előadásai a saját intézményünkben.
- Nemzeti Összefogás Napja (június 4.)
- Tanévnyitó és záró ünnepély

Egyéb rendezvények, programok:

- projektnapok – karácsonyváró, húsvéti, pályaorientációs, egészségnap
- témahetek – állatvédelmi, fenntarthatósági
- futóversenyek,
- játékos vetélkedők,
- természetjáró túrák szervezése Baranya megye (Mecsek) túraútvonalain
- teadélutánok
- nyári táborok

Egyéb lehetőségek:

- Szakkörök: Működésük a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. Jellegük szerint lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek közös érdeklődési kör alapján is. Indításukról a felmerülő igények ill. az iskola lehetőségeinek figyelembevételével – tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.
- Projektnap: A tanév aktualitásaihoz igazodva is szervezhető, amelynek részleteit az éves munkaterv tartalmazza.
- Sportfoglalkozások: iskolánkban a sportköri foglalkozásokat és egyéb sportfoglalkozásokat a diákok igénye szerint a DSK szervezi.
- A nyári szünetben bentlakásos tábor szervezését és megvalósítását pályázat esetén vállaljuk
- Osztály és egyéb kirándulások szervezése szülői munkaközösség kérésére, szülők belegyezésével, önköltséges alapon, vagy pályázati támogatásból fedezve.
- A Lépjünk Együtt Előre Egyesület tanórán kívüli szabadidős programokat (játszóház) szervez iskolánk tanuló számára.
- A szigetvári Kapronczai Alapfokú Művészetoktatási Intézmény társastánc tanszakot működtet.
- A szigetvári Weiner Leo Alapfokú Művészetoktatási Intézmény grafika tanszakot működtet.
- Részvétel a Tanítsunk Magyarországért Programban.
- Az intézményi lemorzsolódás megelőzését szolgáló, „Szeretek iskolába járni” program megvalósítása (pontok gyűjtése a tanulmányi munkáért, a megfelelő magatartásért, az iskolai jelenlétért), versengés, jutalmazás
- Az EFOP-3.2.15/ VEKOP-7 kiemelt projekt keretén belül az EFOP-3.3.5-15 során megvalósult pedagógiai fejlesztések vívmányaira épülve az EFOP-3.3.5-19 szintén a nem formális, informális tudásszerzés pedagógiai- módszertani kultúrájának fejlesztéséhez járul hozzá.
- Az EFOP-3.3.5-19-2020-00039 Csodaszarvas Iskolai Közösségi Program a Szigetvári Tankerületi Központban elnevezésű projekt előtérbe helyezi az élménypedagógia eszközrendszerével megvalósított pedagógiai kreativitást, a tantárgyak integrációját, a tanulói kulcskompetenciák nem formális és informális módszerekkel történő

fejlesztését, az egymástól tanulás élményét, a kooperatív együttműködésen alapuló szociális tanulásban rejlő személy- és közösségformáló erőt.
A projekt vívmányai hozzájárulnak az iskolai befogadó légkör megteremtéséhez, a kompetencia alapú oktatás eredményességéhez szükséges rendszerben való gondolkodáshoz, valamint az ismeretközpontú tudásátadáshoz.
Hosszútávú hasznosulása megalapozza az életen át tartó tanulás kulcskompetenciáját, hozzájárul az iskolai lemorzsolódás és végzettség nélküli iskolaelhagyás mutatóinak javulásához, a befogadó iskolai környezet fejlesztéséhez.
A bentlakásos és napközis táborok megvalósítása olyan élményszerzési lehetőséget kínál tanulóink számára, mely megalapozza a szabadidő hasznos eltöltését, hozzájárul hátrányos és halmozottan hátrányos tanulóink szociális hátteréből adódó hátrányainak kompenzálásához.

2.6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatai

Az intézményben dolgozó pedagógusok felelősséggel és önállóan végzik szakmai munkájukat a munkaköri leírásban foglaltak keretein belül az iskolai tantárgyfelosztásban meghatározott munkarend alapján. Munkájukat a Pedagógiai programban megfogalmazott célok elérése érdekében, az SZMSZ-ben, a házirendben és egyéb belső dokumentumokban megfogalmazott iránymutatások és szabályzatok betartásával végzik.
A pedagógus alapvető feladata, a rábízott tanulók magas szintű nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése.

- a gyermek személyiségének fejlesztése, tehetségének kibontakoztatása, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, együttműködés gyógypedagógussal, konduktorral vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel
- a hátrányos helyzetű tanulók felzárkózásának elősegítése
- a gyermekek erkölcsi fejlődésének előmozdítása, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátíttatása, egymás szeretetére és tiszteletére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelés, a családi élet értékeinek megismertetése
- a szülő (törvényes képviselő) rendszeres tájékoztatása a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről
- a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása
- az oktatómunka szakszerű megtervezése (éves és tanórai szinten), az ismeretek átadása tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel
- napi rendszerességgel eltervezi a legfontosabb napi feladatait, tanóráira és tanórán kívüli foglalkozásaira rendszeresen felkészül
- tanórai munkáját a gyermekek adottságainak megfelelően differenciáltan szervezi
- a tanulók munkáját rendszeres értékeli, a pedagógiai programban meghatározottak szerint

- a gyermekek tanulmányi fejlődését egyéni foglalkoztatással is támogatja
- a tananyag elsajátítását sokoldalú szemléltetéssel támogatja, gondoskodik az általa használt szemléltető és technikai eszközök helyes tárolásáról, épségének megőrzéséről
- segíti tanítványai pályaorientációját
- a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok teljesítése
- pontos és aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepségeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken, az iskola érdekében végzett tevékenység

Az osztályfőnökök feladatai

- Az osztályfőnököt az intézményvezető kéri fel, majd a munkaközösség véleményezését követően bízza meg.
- Munkáját az általános iskola nevelési és oktatási terve, valamint az iskolai munkaterv alapján végzi.
- Munkáját előre megtervezi, és ezt írásban foglalkozási tervben rögzíti.
- Felelős vezetője az osztály közösségének. Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése. Figyelemmel kíséri a diákönkormányzat képviselőinek tevékenységét.
- Együttműködik az osztályban tanító szaktanárokkal, napközis nevelőkkel, gyermekvédelmi felelőssel.
- Lehetőség szerint látogatja az osztálya tanítási óráit, tanórán kívüli foglalkozásait. Észrevételeit megbeszéli az érintett nevelővel.
- Vezeti az osztálya osztályozó értekezleteit, és itt értékeli az osztálya helyzetét, neveltségi szintjét, magatartását, tanulmányi helyzetét.
- A tanulók személyiségfejlesztése érdekében összehangolja az iskola és a család nevelőmunkáját, együttműködik a szülőkkel.
- A továbbtanulásra jelentkezést megelőzően segíti a pályaválasztási munkát.
- Tanév elején ajánlott családlátogatást végeznie a veszélyeztetett tanulóknál a gyermekvédelmi felelőssel együtt. Utána csak akkor, ha az igazgató, a szaktanárok és ő maga szükségesnek tartja a tanulmányi munka, szülői- gondviselői munka elmulasztása, valamint magatartási problémák miatt. Új osztályában a tanév végéig ajánlott minden családot meglátogatni.
- Szülői értekezletet a munkatervben meghatározott rendben tart.
- Elvégzi az ügyviteli, adminisztrációs teendőket, megírja az anyakönyveket, kitölti a bizonyítványokat. Felelős az e-napló folyamatos vezetéséért. Abban a haladási naplót napra készen vezeti, a bejegyzéseket ellenőrzi. Az igazolásokat összeszedi, rendezi, az osztályzatok számát figyelemmel kíséri.
- Havonta ellenőrzi az e-naplóban az osztály tanulóinak jegyeit. Az ellenőrző könyvben tájékoztatja a szülőket a tanuló magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről. Ellenőrzi, hogy a szülők ezeket az észrevételeit tudomásul vették-e.
- Az e-napló "Feljegyzések" rovatában gondoskodik a jutalmazások-, büntetések bejegyzéséről, illetve bejegyeztetéséről.
- A tanulói házirendet, a balesetvédelmi és tűzvédelmi szabályokat az első tanítási napon a tanulókkal, az első szülői értekezleten a szülőkkel ismerteti.
- A szülői közösség vezetőjével és felelősökkel irányítja osztálya szülői közösségét.

2.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

2.7.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A magatartási és beilleszkedési zavarok korrekciójának érdekében elsődleges a gyermekek fejlődését veszélyeztető okok feltárása. E tevékenység-területen rendszeresen igényeljük a Nevelési Tanácsadó szolgáltatásait.
A szakirodalom folyamatos nyomon követésével, speciális szakember háttér biztosításával, a pedagógusoknak nyújtott szakmai segítséggel járul hozzá a témával összefüggő pedagógiai feladatok ellátásához.

Feladataink:

- Fontos a beilleszkedést nehezítő körülmények megismerése, az okok feltárása.
- A tanórákon differenciált egyéni képességekhez igazodó tanulásszervezést alkalmazunk.
- Szükség esetén speciális szakember biztosítása, pl. iskolapszichológus
- Pozitív megerősítés dicsérettel
- Egységes pedagógiai-nevelési követelményrendszer kialakítása

2.7.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A tanulási nehézséggel küzdő és SNI tanulók számára egyéni felzárkóztató foglalkozásokat tartunk gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus bevonásával, a szakvéleményben foglaltak szerint.
A Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat biztosítja a rászoruló tanulók számára a logopédiai ellátást. Az első osztályos tanulóknál tanév elején logopédiai szűrést végeznek és az eredmények figyelembevételével szervezik meg a fejlesztést.

Feladataink:

- A tanulók fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján zajlik.
- A tanórákon differenciált egyéni képességekhez igazodó tanulásszervezés folyik a szakvéleményben foglaltak szerint.
- Tananyag csökkentése, több időt fordítunk a gyakoroltatásra.
- Tömör, rövid, egyértelmű utasításokkal segítjük a megértést.
- A tanulók értékelésekor figyelembe vesszük a szakvéleményben foglaltakat.
- A tanulót tanító pedagógusoknak ismerniük kell az érintett tanulókról készült szakvéleményt. Az érintett pedagógusok együttműködnek a tanulók fejlesztése érdekében.
- Az érintett tanulókat rendszeresen kontroll vizsgálatra küldjük.
- Együttműködünk a Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szigetvári Tagintézményével.

A tanulási nehézségek enyhítését, a felzárkóztatást az egyes tantárgyakhoz kapcsolódó differenciált és tehetséggondozó/felzárkóztató foglalkozások szervezésével is segítjük.
Az 1-6. évfolyamon osztályonként heti két óra tehetséggondozó/felzárkóztató foglalkozást biztosítunk. Minden évfolyamon heti egy órában differenciált foglalkozásokat tartunk a lemaradó, hátránnyal küzdő tanulók részére.
A kiscsoportban végzett foglalkozások célja a korrekció, a gyakoroltatás, képességek, készségek fejlesztése, stb.

2.7.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A rendszeres tanórai differenciálás mellett különféle szakköröket és előkészítőket indítunk. A szakkörök lehetnek szaktárgyi, művészeti, technikai jellegűek, indításukról a nevelőtestület dönt.
A nyolcadik osztályosok részére középiskolára felkészítőket szervezünk magyar, matematika, angol és informatika tantárgyakból.
A tanév munkaterve és tantárgyfelosztása tartalmazza az induló szakköröket és előkészítőket.
Gyermeknapi rajzversenyen való részvétel 1-4. évfolyamos tanuló részére
Támogatjuk a tanulmányi és sportversenyeken való részvételt. A legtehetségesebb tanulóinkkal részt veszünk a meghirdetett intézményi, járási, megyei, országos versenyeken.

2.7.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

A szociális nehézségekkel küzdő, hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek támogatása alapvető feladatunk.
A hátránykompenzációs folyamatot a következő tevékenységekkel segítjük:

- egész napos foglalkoztatás
- napközis foglalkozások
- szakkörök, sportkör, művészeti iskola, előkészítő foglalkozások szervezése
- kiscsoportos fejlesztő foglalkozások, korrepetálások szervezése
- differenciált képességfejlesztés
- szociális kompetencia fejlesztése a tanórákon és tanórán kívül
- közösségi programok szervezése
- iskolai könyvtár használata
- egyéni fejlesztés, tanulás támogatása (pl. Útravaló program)
- étkeztetés, iskolatej, iskolagyümölcs program

Integrációs Pedagógiai Rendszer működtetése (IPR)
A pedagógiai rendszer tartalmi elemei

<u>A tanítás-tanulást elősegítő eszközrendszer elemei</u>

Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek

Az önálló tanulást segítő felkészítés

- Tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző programok:
  - A tanulók eltérő fejlettségi szintjéből adódó fejlesztés mindenki számára biztosított. Képességfejlesztés játékkal – fejlesztő foglalkozások.
  - A programba kerülő tanulók képességeinek, viselkedésének, szociális helyzetének komplex elemzése a kiindulópont, Sindelar vizsgálóeljárással az első osztályban.
  - Értékelő esetmegbeszélések, havi rendszerességgel: konkrét javaslatok kerülnek megfogalmazásra, melyek a napi munka során a tanulóval kapcsolatban irányadók a tanítók, tanárok számára.
  - Eltérő tanterv szerinti fejlesztés (SNI-s gyermekek) számára biztosított
- Az önálló tanulási képességet kialakító programok.
  - Differenciált tanulásfejlesztés alkalmazása
  - Tanulási technikák, módszerek tanítása a tanítási órák folyamán, napközis foglalkozásokon
  - Kooperatív és projektmódszer alkalmazása

Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

- Tantárgyi képességfejlesztő programok
  - Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése, elsősorban matematika – logika, magyar – szövegértés kompetencia területeken.
  - Egyéni és kiscsoportos felzárkóztató foglalkozások indítása minden osztályban.
  - Differenciált óravezetés.
  - Részvétel az Útravaló programban.
- Kommunikációs képességeket fejlesztő programok
  - Beszélgető körök alsó tagozaton
  - Iskolai és iskolán kívüli szereplések, programok
  - Drámajáték szakkör
  - Részvétel társastáncoktatáson, Kapronczai Művészeti Iskola kihelyezett tagozata működik iskolánkban

Szociális kompetenciák fejlesztése

- Közösségfejlesztő, közösségépítő programok
  - A közösségépítés színterei: osztályfőnöki órák, osztálykirándulások, táborozások (Balatonmária, egyéb), kulturális programok, diákönkormányzat által szervezett programok, gyereknap.
  - Projektnapok – karácsony és húsvét – szervezése.
- Mentálhigiénés programok
  - Az iskolai egészségnevelési program részeként igyekszünk mintákat adni a hátrányos helyzetű gyerekek számára az egészséges életvitelhez. Csökkenteni kívánjuk a környezeti hátrányokat, illetve formálni szemléletmódjukat. Az egészségnevelési programba kapcsolódó szakemberek: az iskolaorvos, a védőnő, az iskolai egészségnevelési feladatokat végző pedagógusok. Az egészségnevelés színterei: szűrések, vizsgálatok, felvilágosító előadások, tanítási órák, egészségnevelési vetélkedők, versenyek.
- Előítéletek kezelését szolgáló programok
  - roma/cigány népismeret oktatása minden évfolyamon

Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

A tanórán kívüli foglalkozások újabb lehetőséget biztosítanak a hátrányos helyzetű gyerekek számára egyéni képességeik kibontakoztatására

- Patrónusi, mentori rendszer működtetése
  - Iskolánkban minden évben pályázunk az Útravaló programra, együtt a tanuló és a pedagógus.
  - A Tanítsunk Magyarországért program keretében a 6.-7.-8. osztályos tanulókat a Pécsi Tudományegyetem hallgatói mentorálják (segítik őket településükön kívüli tágabb környezetük lehetőségeinek felfedezésében, önismeretük fejlesztésében, fontos feladatuk a pályaorientáció segítése)
- Művészeti körök
  - Az iskolánkban működik a Kapronczai Művészeti Iskola társastánc tanszaka és Weiner Leo Zeneiskola grafika tanszaka
  - Szakkörökben is tevékenykedhetnek tanulóink, grafika, matematika, drámajáték, természetismeret szakkör közül választhatnak.

Az integrációt segítő módszertani elemek, értékelési rendszer

- Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés
  - Tanóráinkon rendszeresen alkalmazunk differenciált tanulásszervezést
  - SNI tanulóinkat integráltan oktatjuk, a differenciálást az egyéni fejlesztési terveket figyelembe véve végezzük.
- Kooperatív tanulásszervezés
  - A kompetencia alapú oktatás bevezetésével egyre többször alkalmazzuk tanóráinkon a kooperatív technikákat.
- Projektmódszer
  - A projektnapokon alkalmazott módszer,
  - Karácsonyváró projekthetek szervezése

Műhelymunka, tanári együttműködés formái

- Értékelő esetmegbeszélések
  - Értékelő esetmegbeszélések a háromhavonként készített tanulói (HHH-s) értékelések alkalmából
- Problémamegoldó fórumok
  - Nevelőtestületi munkaértekezletek havonta
  - Magatartás és szorgalom értékelése kéthavonként a munkaközösségi értekezleteken

A háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei

- Szöveges értékelés-árnyalt értékelés
  - A programban résztvevő HH, HHH-s tanulók háromhavonta szöveges értékelést kapnak. Az értékelést a szülők bevonásával végezzük.
- Egyéni fejlődési napló
  - Az egyéni fejlesztési terv minden tanév elején, továbbiakban háromhavonta elkészül, és ez alapján végezzük a fejlesztést a tanév során.

Multikulturális tartalmak

- Multikulturális tartalmak megjelenítése a különböző tantárgyakban
  - A multikulturális tartalmak a helyi tantervünk szerint megjelennek a különböző tantárgyakban (roma/cigány nemzetiségi népismeret tantárgy)

A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

- Pályaorientáció
  - Az integrációs- és képesség-kibontakoztató programban résztvevő tanulók reális iskolaválasztását, továbbtanulását segíti az osztályfőnök által végzett pályaorientáció az osztályfőnöki órákon.
  - Rendhagyó osztályfőnöki órákat szervezünk külső előadók meghívásával.
  - Szakmai ismertető programokon vehetnek részt a tanulók.
  - Minden évben megtekintjük a pályaválasztási kiállítást.
  - Lehetőséget biztosítunk számára a középiskolák által szervezett nyílt napokon való részvételre.
  - A 6.-7.-8. osztályos tanulókat a TM program mentorai is segítik képességeik megismerésében, a továbbtanulásuk irányának megtalálásában

Elvárt eredmények

- A hátrányos helyzetű tanulók aránya az oktatási-nevelési intézményben megfelel a jogszabályban előírtaknak.
- Az intézmény tartósan képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadására, és együttnevelésére.
- Multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe.
- Az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel.
- Az intézményben létezik tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer.

Ezek eredményeként:

1. Nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma.
2. Csökken az intézményben a tankötelezettségi kor határa előtt az iskolai rendszerből kikerülők száma.
3. Nő az érettségit adó intézményekben továbbtanuló halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma.
4. Az intézményben az országos kompetenciamérések eredményei javulnak.
5. Növekszik a módszertani képzettséget szerzett pedagógusok száma.

2.8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az intézmény tanulói diákképviselettel diákönkormányzatot alakítanak. A diákönkormányzat külön szervezeti szabályzattal rendelkezik. A diákok az egyetértési, illetve véleményezési jogukat a diákönkormányzaton keresztül gyakorolják.
A diákönkormányzat az iskola nevelési-oktatási célkitűzéseinek megvalósítását az életkori sajátosságok figyelembevételével, sajátos eszközökkel, a tanulói aktivitás és öntevékenység fejlesztésével segíti.
A diákönkormányzat éves munkaterv alapján dolgozik. Közreműködik a színvonalas kulturális- és sportélet megszervezésében és a tanulóközösség érdekképviseletében, gyakorolja a tanulóközösség és saját jogosítványait.
A 4-8. osztály tanulói 2-2 főt delegálnak a diákönkormányzatba, munkájukat megbízott pedagógus segíti.
A diákönkormányzat vezetője beszámolási kötelezettséggel tartozik a végzett munkáról az őt megválasztó közösségnek, tájékoztatási kötelezettsége van iskolavezetés és nevelőtestület felé.

2.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

A szülőkkel a közös felelősségre építve kell segítenünk tanulóinkat céljaik megfogalmazásában, a megfelelő ismeretek és az alapvető kompetenciák megszerzésében és alkalmazásában, a társadalmi együttélés normáinak elsajátításában, az egészséges életmód, a humánus gondolkodás jelentőségének elfogadásában. A követendő értékek közös kialakításának érdekében kívánatos, hogy a szülők rendszeresen részt vehessenek az iskola közösségformáló munkájában.

Kapcsolatunk a szülői házzal

Együttműködésünk a szülői házzal folyamatos. A hagyományos formák mellett más kapcsolatteremtési módokkal is élünk. Pl. új tanulásszervezési eljárások megismertetése a szülőkkel. Törekszünk arra, hogy a szülők rendezvényeinknek aktív részesei, látogatói legyenek.

- Szülői értekezletet három alkalommal tartunk az alábbiak szerint:

időpont	téma	felelős
szeptember	SZM választás, házirend, tanévi célok, tervek, feladatok, követelmények, stb.	igazgató – közös szülői értekezlet osztályfőnök – osztályközösséget, tanulókat érintő témák
január	első félév értékelése, feladatok a második félévre	
május	anyák napja,	

- Fogadó órákon a tanulók előrehaladásáról tájékozódhatnak a szülők.
- Évente egy alkalommal nyílt napot tartunk, amelynek célja, hogy a szülők megismerjék pedagógiai tevékenységünket, gyermekük tanórai teljesítményét.
- A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, szüleik és pedagógusaik háromhavi értékelésen vehetnek részt
- Szülő és pedagógus kapcsolatrendszerének újraépítése - iskolai rendezvényeken való részvétel, szülőknek szóló, nevelést segítő programok szervezése (Intézményfejlesztési terv megvalósítása)
- E-napló, e-ellenőrző használata: a pedagógus-szülő kapcsolattartásának újabb színtere, amely biztosítja a gyermek tanulmányi munkájának a nyomon követését.
- Iskolai honlap: a szülők és egyéb partnerek számára betekintést ad az iskola tevékenységeiről, programjairól
- Iskolánk facebook oldala: iskolai programok, versenyeredmények gyors közzétételére hoztuk létre

Külső kapcsolataink:

- Játékország Óvoda és Konyha Somogyapáti
- Háziorvos, védőnő Somogyapáti
- Gyermekjóléti és családsegítő szolgálat Somogyapáti
- Basal Községi Önkormányzat
- Somogyapáti Községi Önkormányzat
- Somogyhatvan Községi Önkormányzat
- Somogyviszló Községi Önkormányzat
- Patapoklosi Községi Önkormányzat
- Somogyapáti Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Somogyhatvani Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Patapoklosi Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Pécs
- Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szigetvári Tagintézménye
- Lépjünk Együtt Előre Egyesület – civil szervezet Somogyapáti
- Pécsi Oktatási Központ
- Pécsi Tudományegyetem
- MDSZ

2.10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- magántanuló (egyéni tanrend) volt,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- a tanuló egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott és a nevelőtestület engedélyezte, hogy osztályozóvizsgát tegyen
- elméleti tantárgyak esetében az éves óraszám 30%- ánál többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy vagy tantárgyak és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik.

A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Az osztályozó vizsga időpontok kijelölése az egyes tagintézmények éves munkatervében történik.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Osztályozó vizsga letételének engedélyezése meghatározott mértékű mulasztás esetén

A 20/2012. EMMI rendelet 51. §(7) bekezdésében foglaltak értelmében a tanítási órákról való meghatározott mértékű távolmaradás azzal a jogkövetkezménnyel jár, hogy a tanuló év közbeni teljesítménye, érdemjegyei nem teszik lehetővé a szaktanár számára a félévi vagy év végi osztályzat megállapítását.

Ez esetben a nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladta a 20 tanórai foglalkozást és az iskola eleget tett az igazolatlan mulasztásokkal kapcsolatos értesítési kötelezettségének.

Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Különbözeti vizsga

Az éves munkatervben tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni. Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők.
A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A javítóvizsga időpontjának kijelölése az éves munkatervben augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban történik.

Javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban, osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Tanulmányok alatti vizsgák szervezésének szabályai

A vizsgák előkészítéséért, szabályos lebonyolításáért az igazgató felel. Feladatait és felelősségét a 20/2012. EMMI rendelt 66. §-a szabályozza.

Tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.
Az elnök és a vizsgáztató tanárok feladatukat a 20/2012. EMMI rendeletben foglaltak alapján látják el; felelősségi körük is e rendelet szerint meghatározott.

Írásbeli vizsga

Az írásbeli vizsga lebonyolítása során követendő szabályokat a 20/2012. EMMI rendelet 67-69. §-a részletesen ismerteti. Ennek legfontosabb tartalmi elemei – tájékoztatásul - a következők:

- a vizsga reggel nyolc és tizenhét óra között szervezhető
- egy vizsganapon egy vizsgázó legfeljebb három írásbeli vizsgát tehet; a vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc szünetet kell tartani
- az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként hatvan perc
- a vizsgateremben az ülésrendet a vizsgáztató tanár alakítja ki
- a vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapokon szabad dolgozni; a szerkesztéseket és a rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát.
- a vizsgázónak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható
- az íróeszközökről a vizsgázó, a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik

A rendelet részletesen szabályozza továbbá:

- a vizsgát zavaró rendkívüli esemény bekövetkezése esetén teendőket
- a vizsgán esetlegesen elkövetett szabálytalanság kezelését és a szabálytalanság várható következményeit

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő vizsgázóra vonatkozó eltérő szabályokat

Szóbeli vizsga
A szóbeli vizsga lebonyolítása során követendő szabályokat a 20/2012. EMMI rendelet 70 - 71. §-a részletesen ismerteti. Ennek legfontosabb tartalmi elemei - tájékoztatásul - a következők:

- a vizsga reggel nyolc és tizenhét óra között szervezhető
- egy vizsganapra egy vizsgázónak legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga
- a vizsgázónak a vizsga megkezdésére kijelölt idő előtt legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén
- a vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat
- a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközöket, melyekről a vizsgáztató tanár gondoskodik
- a vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani, mely alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet. A feleltetés időtartama tantárgyanként legfeljebb tizenöt perc lehet. A következő tantárgyból való tételhúzás előtt a vizsgázó számára legalább tizenöt perc pihenőidőt kell biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
- a vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, gondolatait szabad előadásban kell elmondania. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg. Ha gondolatai kifejtése során súlyos tárgyi, vagy logikai hibát vét, vagy elakad, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.
- a vizsgabizottság a vizsgázónak a tétellel kapcsolatosan kérdéseket tehet fel, ha meggyőződött arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy nem tudja folytatni, vagy súlyos hibát vétett. A tétel kifejtése során a vizsgázó félbeszakítható, ha a rendelkezésére álló idő letelt.
- az elnök a vizsgázóval egy alkalommal póttételt húzat, ha a vizsgázó a húzott tétel anyagából teljes tájékozatlanságot árul el.

A rendelet részletesen szabályozza továbbá:

- a szóbeli vizsga rendjét zavaró vizsgázói magatartás következményeit
- a szóbeli vizsgán esetlegesen elkövetett szabálytalanság kezelését és a szabálytalanság várható következményeit
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő vizsgázóra vonatkozó eltérő szabályokat

Igazgatói engedély alapján az iskolával magántanulói jogviszonyban álló tanulók félévi szóbeli osztályozó vizsgájának eltérő szabályai:

- a vizsgáztató tanár a vizsgára kijelölt tananyagrészből olyan feladatsort állít össze, mely alkalmas a tanuló általános tantárgyi felkészültségének megállapítása.

2.11. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegélynyújtás olyan tevékenység, amelyet az észlelő személy azon célból végez, hogy a hirtelen bekövetkezett egészségkárosodást elhárítsa, vagy a további állapotromlást megakadályozza.

Nap, mint nap sokszor találkozunk olyan veszélyforrással, mely súlyos egészségkárosodást okozhat. Kritikus állapotban lévő embernél nagyon fontos, hogy az ellátás gyors és hatékony legyen. Késlekedés esetén csökken a beteg túlélésének esélye, illetve nő a maradandó károsodás eshetősége. Mivel szaksegítség nincs mindig a helyszínen, az első észlelő szerepe kulcsfontosságú.
Minden iskolásnak tisztában kell lennie, már alsó tagozatban a mentőhívással, az újraélesztéssel, azzal, hogy hogyan kezeljenek vérző sebet, mi a teendő ájulás esetén, hogy segíthetnek, ha valaki sokkos állapotba került vagy szívrohamot kapott.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását az iskolában az iskolavédőnői hálózat segítségével valósítjuk meg tanórákon, illetve szakköri keretben.
Az egyes tantárgyak helyi tantervébe beépítve megjelennek az elsősegély-nyújtással kapcsolatos ismeretek elemei (környezetismeret, természettudomány, biológia).
Támogatjuk a pedagógusok részvételét olyan továbbképzéseken, amelyen az elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkoznak.

III. Az intézmény helyi tanterve

3.1. Választott kerettanterv

Helyi tantervünket a NAT 2020. (5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról) alapján kiadott kerettantervek alapján készítettük el, alkalmazzuk.

Alsó tagozat

- Magyar nyelv és irodalom 1-4. évfolyam
- Matematika 1-4. évfolyam
- Etika 1-4. évfolyam
- Vizuális kultúra 1-4. évfolyam
- Ének-zene 1-4. évfolyam
- Technika és tervezés 1-4. évfolyam
- Testnevelés 1-4. évfolyam
- Élő idegen nyelv (angol) 4. évfolyam
- Környezetismeret 3-4. évfolyam
- Digitális kultúra 3-4. évfolyam

Felső tagozat

- Magyar nyelv és irodalom 5-8. évfolyam
- Matematika 5-8. évfolyam
- Történelem 5-8. évfolyam
- Állampolgári ismeretek 8. évfolyam
- Hon- és népismeret 6. évfolyam
- Etika 5-8. évfolyam
- Természettudomány 5-6. évfolyam
- Kémia 7-8. évfolyam
- Fizika 7-8. évfolyam
- Biológia 7-8. évfolyam
- Földrajz 7-8. évfolyam
- Vizuális kultúra 5-8. évfolyam
- Ének-zene 5-8. évfolyam
- Technika és tervezés 5-7. évfolyam
- Testnevelés 5-8. évfolyam
- Élő idegen nyelv (angol) 5-8. évfolyam
- Digitális kultúra 5-8. évfolyam
- Dráma és színház 7. évfolyam

Iskolánkban a nemzetiségi nevelés-oktatást a cigány nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei szerint végezzük.

- Cigány népismeret 1-4. évfolyam
- Cigány népismeret 5-8. évfolyam

3.2. Választott kerettanterv egyes évfolyamain tanított tantárgyak a kötelező és választható tanórai foglalkozások azok óraszámai, az előírt tananyagok és a kötelezően ill. szabadon megválasztott tanórai foglalkozások megnevezése, óraszáma

3.2.1. Helyi tantervünk tantárgyi rendszere, óraszámai az egyes évfolyamokon

Bevezetés tanév	2020/21.		2021/22.		2022/23.		2023/24.		2020/21.		2021/22.		2022/23.		2023/24.	
Heti óraszám/évfolyam	**1.**		**2.**		**3.**		**4.**		**5.**		**6.**		**7.**		**8.**	
		SZ		SZ		SZ		SZ		SZ		SZ		SZ		SZ
Magyar nyelv	3		3		2	1	2	1	2		2		1		1	
Irodalom	4		4		3		3		2		2		2		2	
Matematika	4	1	4	1	4		4		4		4		3		3	1
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret												1				
Etika/hit- és erkölcstan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Népismeret (cigány)		1		1		1		1		1		1		1		1
Környezetismeret					1		1									
Természettudomány									2		2		0		0	
Kémia													1		2	
Fizika													1		2	
Biológia													2		1	
Földrajz													2		1	
Első élő idegen nyelv (angol)							2		3		3		3		3	
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház														1		
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki									1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	**22**		**22**		**22**		**23**		**27**		**26**		**28**		**28**	
Szabadon tervezhető óra (SZ)		2		2		2		2		1		2		2		2
Összes tervezett óraszám	**22**	**2**	**22**	**2**	**22**	**2**	**23**	**2**	**27**	**1**	**26**	**2**	**28**	**2**	**28**	**2**
Összesített óraszám	**24**		**24**		**24**		**25**		**28**		**28**		**30**		**30**	
Tervezhető további időkeret (egyéb foglalkozás)	**28**		**28**		**28**		**30**		**23**		**23**		**26**		**26**	

3.2.2. Tanulók/osztályok finanszírozott heti foglalkoztatási időkerete

(A tanuló heti kötelező óraszáma és az osztályok számára engedélyezett heti időkerete differenciája terhére tervezhető további óraszám tanórán kívüli foglalkozásokra, csoportbontásokra - 6. melléklet a 2011. évi CXC. törvényhez (Nkt.))

évfolyam	gyermek, tanuló heti összesített óraszáma	osztályok finanszírozott heti időkerete	felhasználható óraszám-különbözet
első	24	52	28
második	24	52	28
harmadik	24	52	28
negyedik	25	55	30
ötödik	28	51	23
hatodik	28	51	23
hetedik	30	56	26
nyolcadik	30	56	26
összesen	**213**	**425**	**212**

3.2.3. Tantárgyi rendszerünk

Tantárgy/évfolyam	**1.**	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**
Magyar nyelv	X	X	X	X	X	X	X	X
Irodalom	X	X	X	X	X	X	X	X
Matematika	X	X	X	X	X	X	X	X
Történelem					X	X	X	X
Állampolgári ismeretek								X
Hon- és népismeret						X		
Etika/ Hit és erkölcstan	X	X	X	X	X	X	X	X
Népismeret	X	X	X	X	X	X	X	X
Környezetismeret			X	X				
Természettudomány					X	X		
Kémia							X	X
Fizika							X	X
Biológia							X	X
Földrajz							X	X
Idegen nyelv (angol)				X	X	X	X	X
Ének-zene	X	X	X	X	X	X	X	X
Vizuális kultúra	X	X	X	X	X	X	X	X
Dráma és színház							X	
Digitális kultúra			X	X	X	X	X	X
Technika és tervezés	X	X	X	X	X	X	X	
Testnevelés	X	X	X	X	X	X	X	X
Osztályfőnöki					X	X	X	X

3.2.4. A NAT műveltségterületeinek megjelenése a tantárgyak rendszerében

A NAT műveltségi területei	Tantárgyak
Magyar nyelv és irodalom	Irodalom és Magyar nyelv
Matematika	Matematika
Történelem és állampolgári ismeretek	Történelem
	Állampolgári ismeretek
	Hon- és népismeret
Etika/Hit- és erkölcstan	*Etika/Hit- és erkölcstan*
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret
	Természettudomány
	Kémia
	Fizika
	Biológia
	Földrajz
Idegen nyelvek	Idegen nyelv, nemzetiségi nyelvek (német)
Művészetek	Ének-zene
	Vizuális kultúra
	Dráma és színház
Technológia	Technika és tervezés
	Digitális kultúra
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés
	Osztályfőnöki
Nemzetiségi népismeret	Népismeret (cigány)

3.2.5. Sajátos nevelési igényű tanulók oktatása

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű (beszédfogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos - enyhe értelmi fogyatékos) tanulókat a többi tanulóval együtt integrált formában oktatjuk, foglalkoztatjuk.
Az oktatás-nevelés folyamatát „A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvei” szerint szervezzük.
Az SNI tanulók fejlesztését a következő szempontok figyelembevételével segítjük:

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulásszervezés, differenciálás
- rehabilitációs, habilitációs foglalkozások biztosítása
- a sérült készségek, képességek korrekciója, kompetenciák fejlesztése: egyéni fejlesztési terv alapján
- a fejlesztési követelmények igazodjanak az egyéni fejlődési ütemhez
- figyelembe kell venni tananyag feldolgozásnál a tantárgyi tartalmak - egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait
- a tartalmak kijelölésekor lehetőséget biztosítunk egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére
- méltányos elbírálás
- önállóság segítése
- támogató légkör, tanulási környezet kialakítása

Sajátos nevelési igényű gyermeknek érvényes szakértői véleménnyel kell rendelkeznie.

Feltételeink:

- Személyi feltételeinket tekintve egy főállású gyógypedagógus, egy főállású logopédus, aki fejlesztő pedagógus is, dolgozik iskolánkban.
- A tárgyi feltételek: 1 fejlesztő és 1 logopédiai fejlesztő szobát alakítottunk ki. A fejlesztéshez szükséges eszközöket, játékokat beszereztük, a lehetőségekhez mérten folyamatosan bővítjük. Rendelkezünk speciális tankönyvekkel, segédletekkel.

A kötelező egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezése a **Nkt. 6.sz.melléklete** alapján történik.
A csoportok szervezésének jellemzői:

- 1 csoportban lehetőleg 1-3, max. 4 fő vesz részt, az adott évfolyamon tanuló SNI létszámtól függően
- a csoport szervezésénél figyelembe vesszük a sajátos nevelési igényt, valamint a szakértői véleményben foglaltakat
- maximum 2 egymást követő évfolyam tanulóiból állhat

Az SNI tanulók nevelése-oktatása állapotuknak megfelelően a vonatkozó jogszabályi előírások szerinti speciális tanterv szerint történik. Az oktatásukhoz használt módszerek igazodnak hiányosságaikhoz, fogyatékosságukhoz. Az SNI tanulók többségi társaikkal együtt végzik iskolai feladataikat, de a szükséges területeken támogatást kapnak. Ez jelenti az egyéni fejlesztést, más munkaszervezési formák alkalmazását, speciális tankönyv használatát, az ellenőrzés és értékelés igazítását a tanuló képességeihez, az egyéni foglalkozásokat. Biztosítjuk számukra a szakértői véleményben foglalt eszközhasználatot. Értékelésük egyéni elbírálás alapján történik.

3.2.6. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók oktatása

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara.
Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulókat. Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás.
A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- fejlesztőpedagógus támogatásával egyéni fejlesztés,
- tanulmányi támogatás, többségi órákon támogató légkör kialakításával, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával,
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával, a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással),
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással,
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával,
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával,
- szükség esetén pszichológus, ill. más külső szakember segítségének igénybevételével.

A tanulók fejlesztése a rendelkezésre álló törvényi óraszámok alapján, az éves tantárgyfelosztásban meghatározott módon történik. A fejlesztést fejlesztőpedagógus végzi.

3.2.7. Nemzetiségi oktatás

„A cigány nemzetiségi oktatás biztosítja a tanulók számára a cigányság kulturális értékeinek megismerését, a történelméről, irodalmáról, képzőművészetéről, zenei és tánckultúrájáról, valamint hagyományairól szóló ismeretek oktatását. Biztosítja a cigányság helyzetéről, jogairól, szervezeteiről és intézményeiről szóló ismeretek oktatását."

Iskolánkban magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi oktatást folytatunk. Figyelembe vesszük a NAT nemzetiségi oktatáshoz megfogalmazott irányelveit, kerettantervét.

A nemzetiségi népismeretet heti egy órában magyar nyelven oktatjuk, és a nemzetiségi iskolai nevelés-oktatás kerettantervében leírtaknak megfelelően valósítjuk meg.
Heti két óra időkeretben kulturális tevékenységet is biztosítunk, szakköri foglalkozások formájában.

A népismeret tantárgy és szakköri tematika tervezésénél kiemelten kezeljük:
- A cigányság eredetével, származásával foglalkozó ismereteket
- A cigány életmód (lakás, öltözködés, … stb.)
- A születés, az élet és a halál felfogása a cigány családoknál
    - a cigányság jelenléte Somogyapátiban és környező községekben
    - a cigány nyelv a cigány irodalom – történeti áttekintés, mese, vers, balladaelemzés, feldolgozás
- A cigány folklór (zene, tánc bemutatása, megtanulása)
- A cigány képzőművészet (festők, fafaragók… stb.) bemutatása
- A cigányság építkezési kultúrája,
- Ősi cigány mesterségek (kosárfonás, teknővájás) bemutatása

Értékelés módjai:

- Osztályzat vagy szöveges értékelés az iskola pedagógiai programjában meghatározottak szerint
- Szóbeli értékelés
- Tanulói produktumok értékelése
- Fellépési lehetőség biztosítása, dicséret, jutalom
- Szülői értekezleten, fogadónapon
- Alsó tagozaton a heti értékelés során
- Gyűjtőmunka

A nemzetiségi oktatásban minden tanuló részt vesz.

3.2.8 Etika/ Hit- és erkölcstan tantárgy értékelése:

Osztályzat vagy szöveges értékelés az iskola pedagógiai programjában meghatározottak szerint.

3.3. A NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése
- A kisgyermekek természetes érdeklődésének és nyitottságának megőrzése, orientálása és továbbfejlesztése.
- A személyes képességekbe vetett hit és önbizalom megteremtése.
- A kisgyermekek fokozott játék- és mozgásigényének kielégítése.
- A mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztése.
- A társakkal végzett közös tevékenységek élményének és örömének megerősítése.
- A társas kapcsolatok kialakításához és gazdagításához szükséges beállítódások és képességek kialakítása és gyakoroltatása.
- A tanulás, az elsajátítás élményének és örömének megismertetése.
- A tanulók ösztönzése saját környezetük megismerésére és megértésére.
- Az egészséges élet értékének felismertetése és tudatosítása a tanulókban.
- A tanuláshoz, a közös játékokban és feladatokban való részvételhez szükséges koncentrációs képességek és akarati tulajdonságok tudatosítása és fejlesztése.
- Egyszerű minták és sokoldalú lehetőségek adása az önkifejezéshez, az ismeretszerzéshez, a kísérletezéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.
- Az 1-2. évfolyamon megkezdett pedagógiai fejlesztések folytatása az életkori sajátosságok figyelembevételével.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.
- Az önértékelés képességének kialakítása és fejlesztése.
- A tanulókban meglévő szolidaritásérzés, együttműködő- és segítőkészség értékének tudatosítása és fejlesztése.
- Az egészséges életmóddal összefüggő pozitív beállítódások, magatartások és szokások megerősítése.
- A környezettel való harmonikus és konstruktív kapcsolathoz szükséges ismeretek, képességek és készségek kialakítása és fejlesztése.
- A megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékének tudatosítása.
- Az értelmes tanulás feltételének megteremtése az érzékelés útján szerzett tapasztalatok gyűjtésével, rendszerezésével és sokoldalú értelmezésével.
- A kritikai és kreatív olvasás képességének fejlesztése.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása.
- A problémamegoldó gondolkodás és a döntésképesség megalapozása.
- A kreativitás fejlesztése.

- Az önálló tanulás és az önműveléshez szükséges ismeretek és képességek megalapozása.
- A közösségek demokratikus működésének megértését elősegítő alapelvek megismertetése.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.
- Az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése.
- A szociális képességek fejlesztése, az érzelmi intelligencia mélyítése és gazdagítása.
- A kritikai gondolkodás megalapozása és fejlesztése.
- A különböző forrásokból származó információk kezeléséhez szükséges képességek kialakítása és fejlesztése.
- Az önálló, felnőtt élettel kapcsolatos helyes döntések megalapozása.
- A tanulók felkészítése a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra.
- A tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakítása.
- Az információs technológia adta lehetőségek felhasználása a tanítás-tanulás folyamatában.

3.4. Oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, feladatlapok, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 93/E. § (1) értelmében a tankönyvjegyzéken szerepelnek és a NAT szerinti kerettantervi tantárgyhoz kapcsolódnak.

A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van. (pl.: torna-felszerelés, rajzfelszerelés stb.)
Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a szakmai munkaközösségek illetve, az egyes szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A **taneszközök kiválasztásánál** a szakmai munkaközösségek (szaktanárok) a következő szempontokat veszik figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervnek
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál törekszünk az egységességre, az egymásra épülő tankönyvcsalád használatára
- Munkafüzet, feladatlap, témazáró feladatlap választás csak abban az esetben történjen, ha a nevelő használtatja a tanulókkal.
- A választott taneszközök, segédletek a segítsék elő korszerű információközlést

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket a megelőző tanév végén szülői értekezleteken tájékoztatjuk.

A tankönyvek beszerzését az intézmény tankönyvfelelőse végzi. Az erre vonatkozó szabályozást az iskolai SZMSZ tartalmazza. A tankönyvek megrendelését tagintézményenként a helyi sajátosságokat figyelembe véve a tagintézmény arra kijelölt felelős vezetője intézi.
Az egyéb szükséges taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.

3.5. Mindennapos testnevelés testmozgás megvalósításának módjai

A mindennapi testnevelés céljai:

- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- Tudatosítani a tanulókban a saját szervezetük felépítésének és működésének legalább alapfokú tudnivalóit.
- A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulókban a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.
- Megismertetni a tanulókat a társadalmi élet alapvető elvárásaival, a megfelelő viselkedéskultúrával, az alapvető erkölcsi követelményekkel, az önvédelem alapjaival.

Az iskola tanulói számára a mindennapi testedzést az alábbi foglalkozások biztosítják:

- testnevelés órák, az évfolyamok szerinti bontást az óratervek tartalmazzák
- úszásoktatás testnevelés órák keretében, tanévenként két évfolyam érintett féléves váltásokkal, felső tagozaton 5. és 6. osztály.
- Nemzeti úszóprogramban való részvétel – 1-2. osztály
- az iskolai sportkör szervezett foglalkozásai
- iskolánkban a Kapronczai Alapfokú Művészeti Iskola kihelyezett tagozata működik, tanulóink társastáncoktatáson vehetnek részt
- túrák, kirándulások szervezése – Somogyapáti és környéke, Mecsek turistaútjainak megismerése
- területi, megyei és országos sportversenyeken való részvétel
- nyári táborozás – pályázati forrásból szervezhető

3.6. Választható tantárgyak, foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógus választás szabályai

A tanulók szülei az alábbi tantárgyak, foglalkozások közül választhatnak

Etika és Hit- és erkölcstan tantárgy:

- Az Nkt. alapján a tanulók szüleinek kötelező választani, hogy gyermekük az iskolában szervezett etika órán, vagy az egyház által szervezett hit- és erkölcstan órán vesz részt.
- A szülőknek írásban kell nyilatkozniuk, hogy gyermekük melyik órán kíván részt venni 1.

osztályosok szüleinek a beiratkozáskor.
- Amennyiben nem nyilatkoznak, úgy a gyermek az iskola által szervezett Etika órán fog részt venni.
- A részvétel a teljes tanévre kötelező.
- Értékelés, minősítés ugyanúgy történik, mint más tantárgyaknál.
- Módosítás lehetséges írásban minden év május 20-ig.

Szakkörök, egyéb foglalkozások:
- Szakkörökre és egyéb foglalkozásokra való jelentkezés minden év szeptemberében, igényfelmérés előző tanév május 20-ig megtörténik. A foglalkozások számát az igények alapján állapítjuk meg.
- A választott foglalkozások száma és a pedagógusok óraszáma a tantárgyfelosztásban jelenik meg.

3.7. Napközi otthon, tanulószoba

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről 27. § (2) előírásainak megfelelően az iskolában tanítási napokon egész napra szervezünk elfoglaltságot diákjainknak.
A délutáni időszakban napközi működik. A tanítás nélküli munkanapokon, tanítási szünetekben a munkanapokon összevont napközis csoportban látjuk el a gyerekeket, amennyiben a szülők legalább 10 gyermek számára igénylik.

A napközis, tanulószobai foglalkozás segíti a szülők nevelői munkáját; a diákok tanulását és hasznos szabadidős tevékenységét; valamint kooperációs lehetőséget ad a tanítók, tanárok munkájához.
Így a következő előnyei vannak a napközis foglalkozásoknak:

- A szülőknek segítséget nyújtunk munkájuk szabad végzéséhez, gyermekük biztonságos elhelyezéséhez, valamint ahhoz, hogy szakember irányításával oldhassa meg gyermekük a házi feladatokat.

- A diákok a napközi ideje alatt szociális beilleszkedési technikákat tanulhatnak: megismerhetik társaikat, akik más évfolyamokon tanulnak; meg kell tanulniuk a toleranciát, elfogadást. Játékok, nagy udvar várja őket a tanítás utáni időben. Megértő pedagógus beszélget velük: megoszthatják élményeiket, problémájukat.

- A pedagógusok közössége segítséget és visszajelzést kap a házi feladatok minőségéről, mennyiségéről, a tanulói nehézségekről. A délutáni kötetlenebb foglalkozások, beszélgetések támpontot adnak a problémák megoldásához a tanítóknak, tanároknak.

Az alsótagozaton a tanórák utáni, napközis idősávban helyet kap a mindennapos meseolvasás, illetve felolvasás, a mindennapos mozgásos tevékenység (udvari játék, séta a faluban), játék.

3. 8. A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív fejlesztő formái, a magatartás és szorgalom minősítés elvei

A tanulmányi munka ellenőrzésének és értékelésének rendszere
Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.
Fontosnak tartjuk, hogy a tanulókkal szemben támasztott elvárások egyértelműek legyenek, az azokhoz igazodó mérési stratégiákkal együtt, és már a tanulási folyamat elején ismertté váljanak.
A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével igyekszünk megvalósítani.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a kerettantervekben meghatározott továbbhaladás feltételeiben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon a tanév végére minden tantárgyból sikeresen teljesítette.

Ha a tanuló az első évfolyamon nem tesz eleget az előírt követelményeknek, munkája előkészítő jellegűnek minősül, és tanulmányait újra az első évfolyamon folytatja.

A tanulók minősítéséről, érdemjegyeiről a szülőket az e-napló, e-ellenőrző útján értesítjük.
Tájékoztató, vagy üzenő füzetet igény szerint alsó tagozaton használunk.

Az iskolai értékelés, minősítés formái
A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáiknak meghatározásában.
Értékelésünk a funkciója szerint a tanulók tantárgyi teljesítményének minősítésére koncentrál:

- diagnosztikus (helyzetfeltáró) értékelés: ismernünk kell a kiinduló állapotot ahhoz, hogy megfelelően tervezni tudjuk a folyamatos fejlesztést, azaz a tanulók előzetes tudásának feltárására irányul (év eleji tantárgyi felmérések, difer mérés)
- formatív (fejlesztő-formáló) értékelés a tanulás folyamatában, azaz a tanulási hibák és nehézségek feltárására, segítésre irányul. Ez nemcsak a pedagógusok számára jelent tájékozódást, hanem a tanulóknak is, mert információkat és ösztönzést kapnak a racionális önértékeléshez, (feleletek, témazárók, egy témakörön belül kisebb tanegységet felölelő számonkérések)
- szummatív (lezáró-minősítő) értékelés a tanulási szakasz végén, azaz a tanuló teljesítményének viszonyítása a követelményekhez. Az elért minősítés szelektálja a tanulókat, mert egy bizonyos szint alatti eredménnyel nem léphetnek tovább. (félévi és év végi felmérések)

Értékelés, ellenőrzés célja:

- a tanulók minősítése, visszajelzés a szülőnek, iskolának a tanuló tudásáról, pótolandó esetleges hiányosságokról, folyamatos visszajelzés a tanítási- tanulási folyamatról
- a tanulási motiváltság fenntartása, a gyermek egyéni fejlődéséhez igazodó pedagógiai munka megvalósítása

Az értékelés területei:

- tanulási tevékenységek
- együttműködés, feladatmegosztás, konfliktuskezelés
- a produktum mennyire felel meg az elvárásnak (pár, csoport)

Az értékelés módja:

- első évfolyam és második évfolyam első félévében szöveges értékelés.
- második évfolyam második félévétől – nyolcadik évfolyamig: érdemjegyekkel történő értékelés.
- önértékelés, társ értékelése

Az értékelés alapja a tantervi követelmény.
Az értékelések elkészítéséért felel a munkaközösség vezető, illetve az érintett tanítók, szaktanárok.
A második-nyolcadik évfolyamon a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek alapján kell meghatározni.

A tanulók szöveges értékelése az általános iskola kezdő szakaszán
Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük az Nkt. 54.§ (3) bekezdésének megfelelően, az iskola pedagógiai programjában meghatározottak szerint.

A szöveges értékeléssel kapcsolatos elvi követelmények:

- minősítés - központúság helyett fejlesztés központúság jellemezze
- vegye figyelembe az életkori sajátosságokat
- legyen összhang a NAT, a pedagógiai program, a helyi tantervi rendszer és a kimunkált értékelési koncepció között
- jellemezze a gyakorlatot a rendszeres és folyamatos értékelés
- személyre szóló és ösztönző jellegű legyen
- a tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni
- konkrét, egyénre szabott javaslatokkal jelölje meg a továbblépés útját és módját
- nyelvi megformáltságában legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára

A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet a törvény által:

- Kiválóan teljesített
- Jól teljesített
- Megfelelően teljesített
- Felzárkóztatásra szorult

A szöveges értékelés alapját az OM ajánlott mondatbankjai adják.

Az érdemjegyek és osztályzatok a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél:
A 2. évfolyam végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:
jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen(1).
A kimagasló teljesítmény elérése esetén a tantárgyi illetve a nevelőtestületi dicséretet a bizonyítvány jegyzet rovatában rögzítjük

Jeles (5): Ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindent alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt. Tud szabadon, önállóan beszélni. Bátran mer visszakérdezni.
Jó (4): Ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciókat bemagol.
Közepes (3): Ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz, nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre) többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát. Rövid mondatokat mond. (Párbeszéd alakul ki a tanár és a tanuló között.)
Elégséges (2): Ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat nem ért. Gyakorlatban alig képes önálló feladatvégzésre.
Elégtelen (1): Ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja. Gyakorlatban nem képes feladatvégzésre.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők

Teljesítmény	**Érdemjegy**
0-33%	Elégtelen /1/
34-50%	Elégséges /2/
51-75%	Közepes /3/
76-90%	Jó /4/
91-100%	Jeles /5/

Ha a feladatok 50%-a a minimum követelményt tartalmazza. Ebben az esetben az alábbi értékelési módot alkalmazzuk:

Teljesítmény	**Érdemjegy**
0-49%	Elégtelen /1/
50-61%	Elégséges /2/

62-79%	Közepes /3/
80-90%	Jó /4/
91-100%	Jeles /5/

A tanulók osztályzattal való értékelésénél a különböző jellegű érdemjegyeket súlyozottan vesszük figyelembe.
Az e-naplóban a következő súlyozást állítjuk be:

Témazáró dolgozatok: 200%
Szóbeli és írásbeli feleletek, röpdolgozatok: 100%
Egyéb érdemjegy: (gyűjtőmunka, kiselőadás, vers, memoriter) 100%

A félévi és az év végi osztályzatok megállapításánál a témazáró írásbeli dolgozatok hangsúlyosabb szerepet kapnak. Ez azt jelenti, hogy amennyiben a szerzett érdemjegyek számtani átlaga alapján nem lehet egyértelműen eldönteni a tanuló (félévi illetve év végi) osztályzatát, a témazáró dolgozatok hangsúlyosabb értéke alapján döntünk a megérdemelt osztályzatról.

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A szóbeli számonkérés formái iskolánkban a következők lehetnek:

- feleltetés: a leggyakoribb forma. Ilyenkor általában a napi tananyag ellenőrzése történik
- beszélgetés: irányított kommunikáció a tananyaggal kapcsolatosan
- kiselőadás: szóbeli beszámoló előzetes felkészülés alapján stb.

Az írásbeli beszámoltatás formái iskolánkban a következők lehetnek:

- Írásbeli felelet**:** nem a teljes tanulócsoport írja, hanem annak csak töredékrésze. Célja, hogy elsősorban azoknál – az elméleti ismereteket is tartalmazó – tantárgyaknál, ahol a tantárgy óraszáma nem éri el a heti kettő órát, elősegíteni az elegendő lehetőséget a tanuló számára arra, hogy a tananyagban való jártasságát bizonyíthassa.
- Röpdolgozat – feladatlap**:** az adott szaktárgyi témakör maximum feléből a teljes tanulócsoport írja. Kizárólag előzetes bejelentéssel iratható.
- Témazáró dolgozat**:** egy adott témakör anyagából – előzetes bejelentés és gyakorló rendszerező ismétlés után – íratott írásbeli munka. Egy tanítási napon egy tanuló maximum két témazáró dolgozatot írhat.

Gyakorlati számonkérés formái:

- munkadarab értékelése,
- gyűjtőmunka értékelése,
- projekt-dokumentum értékelése,
- sportteljesítmény értékelése.

Mindezekből kiválasztva a pedagógus maga tervezi meg az ellenőrzést, értékelést, ügyelve a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára

A tanulók magatartásának és szorgalmának minősítése, értékelése

A tanuló magatartásának értékelésekor és minősítésekor adható érdemjegyek:
példás (5) jó (4) változó (3) rossz (2)

A tanuló szorgalmának értékelésekor és minősítésekor adható érdemjegyek:
példás (5) jó (4) változó (3) hanyag (2)

A tanulók magatartásának minősítése:

A *magatartás* minősítése igazodjon az életkori sajátosságokhoz.

Minősítésének alapja a tagintézményi házirend betartása, a közösséghez, annak tagjaihoz való viszony (önállóság, felelősségérzet, közösség érdekében végzett tevékenység, hangnem, viselkedés).

Tükrözze továbbá:

- a tanuló pozitív és negatív változásait;
- a tanuló fegyelmezettségét;
- az osztályközösség véleményét;
- az év végén az egész éves munkát.

Példás (5)

- Magatartásával, kulturált viselkedésével példát mutat tanórán és tanórán kívül is.
- A házirend minden pontját tudatosan megtartja, társait is annak megtartására ösztönzi.
- Kötelességtudó, feladatait teljesíti.
- Fegyelmezett munkájával pozitív hatást gyakorol a közösség kialakulására.
- A felnőttekkel és társaival szemben tisztelettudó, udvarias.
- Óvja és védi az iskola felszereléseit, környezetét, másokat is erre ösztönöz.
- Nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

Jó (4)

- A házirend pontjait betartja.
- A tanórán és tanítási órán kívül is rendesen viselkedik.
- Feladatokat önként ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti.
- A felnőttekkel és társaival kapcsolatos hangneme megfelelő.
- Óvja és védi az iskola felszereléseit, környezetét.
- Nincs intője vagy megrovása.

Változó (3)

- Az iskolai házirendet nem mindig tartja be, az ellen alkalmanként vét.
- A tanórán vagy a tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik, zavarja a tanítási órákat.
- Előfordul, hogy felnőttekkel szemben és társaival udvariatlan, durva.
- A közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik.
- Igazolatlanul mulasztott.
- Osztályfőnöki, szaktanári intést kapott.

Rossz (2)

- Fegyelmezetlen magatartásával bomlasztja a közösséget, rendetlen.
- A házirend előírásait sorozatosan megsérti.
- Feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti.
- Felnőttekkel és társaival szemben rendszeresen udvariatlan, durva.
- Az iskolai nevelést, oktatást akadályozza.
- Több alkalommal igazolatlanul mulaszt.
- Több szaktanári figyelmeztetést, osztályfőnöki intést vagy ennél magasabb fokú büntetést kapott.

a. A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte, vagy megsértése szükséges.
b. A tanuló magatartását az osztályfőnök - az osztályban tanító tanárokkal való megbeszélés alapján - minden hónap végén érdemjeggyel értékeli.
c. A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek, és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben, az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe, illetve a bizonyítványba be kell jegyezni.

A tanulók szorgalmának minősítése

A *szorgalom* osztályozásának alapja a tanuláshoz, a szakmához, a munkához való viszony, gyakorlaton tanúsított munkaerkölcs, (kötelességteljesítés, cselekvőképesség, rendszeretet, munkafegyelem, törekvés, pontosság). Az osztályozásnál nemcsak a jegyeket, hanem a képességeket is mérlegeljük.

Példás (5)

- Tanórákra való felkészülését a rendszeresség, kötelességtudat és pontosság jellemzi.
- Önművelése rendszeres és többirányú.
- Érdeklődése az iskolán kívüli tananyagra is kiterjed, ismereteit tanítási órákon is felhasználja.
- Tanórákon aktív, házi feladatát minden órára elkészíti.
- A tanórákon kívüli foglalkozásokon, tanulmányi versenyeken önként részt vesz.
- Taneszközei tiszták, rendesek, ezeket tanítási órákra mindig el is hozza.
- Felelősi munkáját aktívan végzi.

Jó (4)

- A tanórákra való felkészülésében rendszeres.
- Képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt.
- A tananyag iránt érdeklődik, önművelése érdeklődésének megfelelő.
- Tanórákon többnyire aktív.
- Többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt önként nem, vagy csak ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatásokat teljesíti.
- Taneszközei tiszták, rendezettek, ezeket tanítási órákra rendszerint el is hozza.
- Felelősi munkáját jól végzi.

Változó (3)

- Tanulmányi eredménye elmarad képességeitől.
- Tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti.
- Önállótlan, a tanultakat irányítás mellett is pontatlanul alkalmazza.
- Szétszórtság jellemzi, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.
- Érdemjegyeit, osztályzatait több tantárgyból lerontja.
- Felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik.
- Felelősi munkáját pontatlanul, nem jól végzi.

Hanyag (2)

- Képességénél jóval gyengébb teljesítményt mutat tanulmányi munkájában.

- Figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan.
- Feladatait többnyire nem végzi el, a tanultakat nem tudja alkalmazni.
- Nem hajlandó munkavégzésre, nem törődik kötelességeivel.
- A tanuláshoz nyújtott tanulói vagy tanári segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül.
- Csoport és önálló munkában ösztönzésre sem vesz részt.
- Felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek, órákra gyakran el sem hozza azokat.
- Félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.
- Nem végez felelősi munkát.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte, vagy megsértése szükséges.

A tanuló szorgalmát az osztályfőnök - az osztályban tanító tanárokkal való megbeszélés alapján - minden hónap végén érdemjeggyel értékeli.

A szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek, és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben, az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe, illetve a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tanagyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása,
- Az írásbeli és szóbeli házi feladatok mennyisége és minősége igazodik az optimális terhelés szintjéhez úgy, hogy bizonyos ismereteket gyakorlattal erősítsen meg, adjon lehetőséget az alkotó szenvedély kiélésére, és ne okozzon felesleges és unalmas terheket.
- Az írásbeli feladat a tanuló számára könnyen kivitelezhető legyen: tankönyvi kérdésekre adandó válasz, tankönyvi, példatári feladatok megoldása.
- A következő tanórán a házi feladat ellenőrzése, javítása megoldható legyen.
- A szóbeli házi feladat fontos kritériuma, hogy tudja a tanuló, mit kell megtanulnia, és hol találja meg azt (könyv, füzet).
- Lehetőség szerint a tanulók hétvégére és tanítási szünet idejére nem kapnak házi feladatot.
- A házi feladat kiadásánál érvényesüljön:
    - a differenciálás,
    - mennyiségi és minőségi korlát alkalmazása, a tanuló képességeinek megfelelően
    - és időben az otthoni felkészülési idő maximum 1/3-át vegye igénybe a házi feladat elkészítése.

3.9. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Környezeti nevelés

A környezettudatos magatartás kialakítása a tanórákon és tanórán kívüli tevékenységekben valósul meg.
A megfelelő tantárgyak helyi tantervébe kerültek beépítésre a környezeti nevelés feladatai. A tanórákon erősítjük a környezetvédelem fontosságát, a környezettudatos magatartás kialakítását.
A környezeti nevelésünk egyik fontos színtere a biológia tanteremben kialakított „Égigérő tanterem”. Dioráma segítségével mutatjuk be a különböző madarak életmódját.

A következő tantárgyak tanóráin kiemelt feladat a környezeti nevelés: testnevelés, technika és tervezés, biológia, földrajz, környezetismeret, természettudomány, fizika, kémia, magyar, vizuális kultúra, ének, matematika.

Tanórán kívüli programok:

- Otthonossá tesszük tantermeinket és azok környezetét.
- Folyamatosan parkosítjuk iskolánk udvarát. Megszervezzük a téli madáretetést.
- Madarak és fák napjához kapcsoltan előadásokat, vetélkedőket szervezünk.
- Részt veszünk a környezetvédelemmel kapcsolatos vetélkedőkön, rendezvényeken.
- Évente egy-egy gyalogtúrát szervezünk osztályonként a környékre a környezeti értékek felfedezésére (erdők, legelők, parkok, különleges fák, stb.).
- Természetjáró túrákon felfedezhetjük Baranya megye természeti értékeit.
- Tanulmányi kirándulásaink során meglátogatjuk a nemzeti parkokat, állat- és vadas parkokat, növénykerteket, környezetvédelmi létesítményeket.
- Kézműves foglalkozásokat szervezünk, főként természetes anyagokkal, építve a népi mesterségek hagyományaira.
- Szelektív hulladékgyűjtésre szoktatás.
- Részvétel a településen szervezett „Közöd Nap”-on, szemétszedés a faluban.
- Részt veszünk az Iskolagyümölcs - és Iskolatej Programban.

3.10. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

Általános iskolai mérés
A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon. A vizsgálatot az iskoláknak az 1 – 4. évfolyamán tanulók kivételével – január és május között kell megszervezni. A tanulók fizikai állapotának mérésére a NETFIT® fittség mérési rendszert alkalmazzuk.

A különböző profilokhoz tartozó tesztek:

A NETFIT® FITTSÉGI PROFILJAI ÉS TESZTJEI (ÁTTEKINTÉS)		
Fittségi profil megnevezése	**Fittségi tesztfeladat megnevezése**	**Vizsgált terület**
Testösszetétel és tápláltsági profil	Testtömeg mérése	Testtömegindex (BMI)
	Testmagasság mérése	
	Testzsírszázalék-mérés	Testzsírszázalék
Aerob fittségi (állóképességi) profil	Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter)	Aerob kapacitás
Vázizomzat fittségi profil	Ütemezett hasizom teszt	Hasizomzat ereje és erő-állóképessége
	Törzsemelés teszt	Törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
	Ütemezett fekvőtámasz teszt	Felsőtest izomereje
	Kézi szorítóerő mérése	Kéz maximális szorító ereje
	Helyből távolugrás teszt	Láb robbanékonyereje
Hajlékonysági profil	Hajlékonysági teszt	Térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

IV. Legitimációs záradék

Véleményezési záradék

Jelen pedagógiai programot az iskolai diákönkormányzat **véleményezte**.

Dátum: 2026. 08. 31.

Aláírás: ..... *(Képviseletre jogosult)*

Véleményezési záradék

Jelen pedagógiai programot a Szülői Munkaközösség véleményezte.

Dátum: 2026. 08. 31.

Aláírás: ..... *(Szülői szervezet képviselője)*

Elfogadási záradék

Jelen pedagógiai programot a nevelőtestület a ...../2026. (....) számú határozatával **elfogadta**.

Dátum: 2026. 08. 28.

Aláírás: ..... *(Nevelőtestület képviselője)*

Jóváhagyó záradék

Jelen pedagógiai programot az igazgató **jóváhagyta**.

Dátum: 2026.08. 31.

Aláírás: ..... *(Igazgató)*

Fenntartói egyetértési záradék

Záradék fenntartói egyetértés szükségtelenségéről Jelen pedagógiai program fenntartóra többletkötelezettséget hárító elemet nem tartalmaz, ennélfogva hatálybalépéséhez a fenntartó egyetértése nem szükséges.

Dátum: 2026. 08. 31.

Aláírás: ..... *(Igazgató)*

Közzétételi záradék

Jelen pedagógiai programot az igazgató az intézmény honlapján **közzétette**.

Dátum: 2026. 09. 01.

Aláírás: ..... *(Igazgató)*